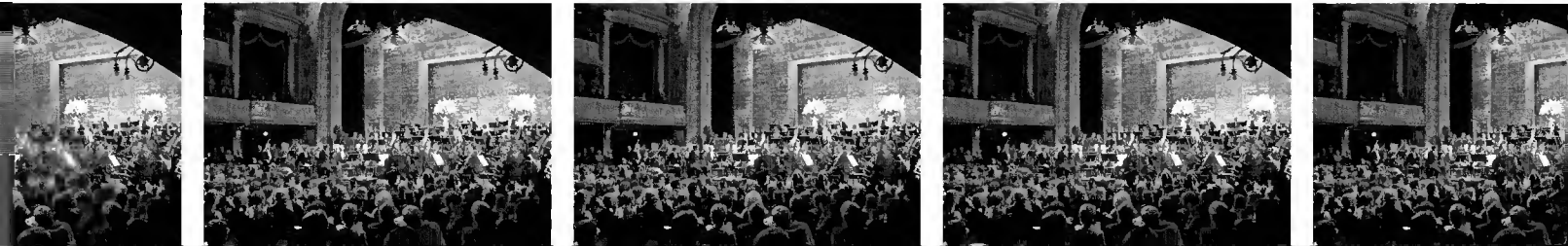

CONCERTGEBOUWORKEST SEIZOENSVERSLAG 05/06

ING

Saralee D·E

NUON

PHILIPS

SPONSORS VAN HET KONINKLIJK CONCERTGEBOUWORKEST

inhoud

- 3 Voorwoord
- 5 **Algemeen**
- 6 Artistiek
- 12 Financieel
- 13 Fondsenwerving
Stichting Donateurs
- 14 American Friends
- 15 Vereniging Vrienden
- 16 Vereniging Entrée
- 17 Public Relations
- 21 Marketing en verkoop
- 22 Media: radio, tv en internet
- 23 RCO Live
- 24 Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest
- 24 Educatie
- 25 Personeel & Organisatie
- 29 **Seizoenoverzicht augustus 2005 - juli 2006**
- 57 **Thema: eens verleid, altijd verblijd**
- 71 **Bijlagen**
- 72 Stichtingsbestuur, orkest- en stafleden
- 74 Internationale activiteiten
- 74 Financiële ondersteuning
- 75 Concerten & cd's
- 76 Bezoekersaantallen
- 78 Leden van het Gouden Gilde

voorwoord

VROUW

Eens per jaar organiseert het KCO een persbijeenkomst, om toelichting te geven op het nieuwe seizoenprogramma. Dat doen we altijd met gepaste trots. We hebben immers weer ons uiterste best gedaan om interessante smaakvolle programma's te maken, en daar de beste dirigenten en solisten voor uit te nodigen. In 2005-2006 hadden we weer voldoende te melden. Er was immers het Sjostakovitsj+ project. Er was een geweldige reeks dirigenten, met Kurt Masur, Lorin Maazel, Sir Colin Davis, Bernard Haitink, Nikolaus Harnoncourt en natuurlijk onze chef-dirigent Mariss Jansons. Er waren opmerkelijke debuten, van Zubin Mehta (!), Sakari Oramo en Tugan Sokhiev.

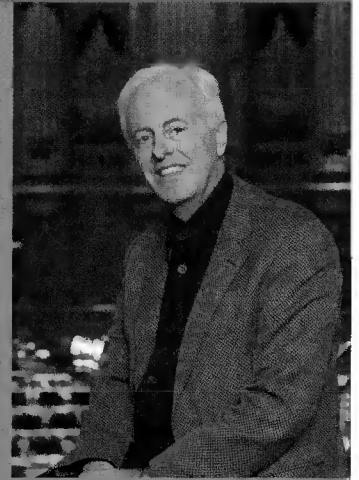
Je hoopt, dat de pers dat ook interessante informatie vindt, en dat verwerkt in een goed gedocumenteerd artikel. En inderdaad, soms gebeurt dat. Maar meestal zijn wij teleurgesteld, en wordt ons enthousiasme omgezet in een miniem kolommetje. Want weinig nieuwswaarde, nietwaar. Is er niet een ontslag van een chef-dirigent te melden? Of een bijna bankroet van het orkest? Zo niet, dan krijgt u een klein stukje.

Toch, met al onze ervaring, werden wij dit jaar verrast. Wat waren de koppen dit maal? 'VROUW voor Concertgebouworkest', 'Concertgebouworkest voor

het eerst door een VROUW geleid.' 'Vrouwelijke dirigent Marin Alsop bij KCO' 'Nog niet eerder stond er voor het 120-jarige Concertgebouworkest een vrouwelijke dirigent. Marin Alsop is de eerste.' Kijk, dat is leuk voor de mensen. Of het historisch helemaal waar is, is de vraag. Maar Alsop is wel de eerste vrouw die een heel programma leidde.

Terwijl vrouwen in het orkest een steeds groter aandeel vormen, zijn vrouwelijke dirigenten nog steeds een zeldzaam verschijnsel. Hoewel? Heeft u wel eens gekeken op de website www.beautyinmusic.com? Daar vindt u acht pagina's met 'Maestra's', uiteraard met foto. Marin Alsop staat er niet bij. Als ik het goed heb, heeft zij zich daar laten verwijderen. Te stigmatiserend. Daar ben ik het helemaal mee eens. Een licht gevoel van plaatsvervangende schaamte overviel ons, bij het zien van die krantenkoppen.

En, hoe ging het eigenlijk? Marin Alsop dirigeerde een uitstekend, feestelijk, Promconcert in het Concertgebouw, met spectaculaire muziek van Sjostakovitsj. Ja, ik beseft dat ik met het schrijven van dit stukje ook weer bijdraag aan te nadrukkelijke aandacht. Maar ik heb een troostende gedachte: de eerste keer hebben we nu tenminste achter de rug.

Mr. Jan Willem Loot,
algemeen directeur

Boekmansstichting Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 020 6248739

Philharmonie Berlijn, 11 september 2005

algemeen

De in artistiek opzicht meest in het oog springende activiteit van het KCO was het breed opgezette project Sjostakovitsj+ in de tweede helft van het seizoen. Dat leverde niet alleen veel Sjostakovitsj in de series en een aantal bijzondere orkestprojecten op, maar ook een reeks activiteiten die zich buiten de strikt symfonische taak van het orkest afspeelden. Zo kon een goed beeld gegeven worden van leven en werk van Sjostakovitsj, inclusief de binnen zijn oeuvre zo belangrijke kamer- en filmmuziek. De extra activiteiten maakten het project bovendien toegankelijk voor een breder publiek.

De hooggespannen verwachtingen in dit tweede seizoen met de nieuwe chef-dirigent werden glansrijk ingelost; niet alleen tijdens de abonnementsprogramma's en tournees, maar ook tijdens de Kerstmatinee en de eerste reeks operavoorstellingen met Mariss Jansons. De vraag uit het buitenland om kennis te maken met de nieuwe combinatie was groot, wat onder meer de terugkeer na jaren in Berlijn en een eerste Amerikatournee onder Jansons' leiding opleverde. Al met al reikte het repertoire dat de chef-dirigent bij het orkest uitvoerde van Haydn tot en met een nieuw werk van Henze. Een belangrijk deel daarvan kon worden vastgelegd op cd.

Eredirigent Bernard Haitink leidde ook dit seizoen twee orkestprogramma's, waarbij onder meer Beethovens *Eroica* en Bruckners *Zevende* tot klinken kwamen. Honorair gastdirigent Nikolaus Harnoncourt combineerde twee bijzondere voorliefdes in één programma: Schumann en Mozart. Naast een aantal inmiddels vertrouwde gastdirigenten waren er maar liefst zes dirigentendebuten, waaronder dat van Zubin Mehta, die zich na jaren van aandringen had laten overhalen.

Tweede seizoen met Mariss Jansons

Mariss Jansons opende het seizoen met een reeks concerten in binnen- en buitenland. Na drie ING-Zomerconcerten in het Concertgebouw ging het orkest op tournee. Voor de Salzburger Festspiele – het beroemdste – en de BBC Proms – het grootste muziekfestival ter wereld – was het een eerste kennismaking met het orkest onder leiding van de nieuwe chef. Met drie concerten was het orkest opnieuw 'in residence' bij het Lucerne Festival. In de beroemde Philharmonie te Berlijn werd het openingsconcert gegeven van het eerste Musikfest, een nieuw onderdeel van de Festspiele. Op al deze festivals werd Mahlers *Zesde symfonie* gespeeld. Daarnaast werden er werken gespeeld van Debussy, Sibelius, Brahms en Lutosławski. Ook trad het orkest op in het Kurhaus te Wiesbaden (Burghofspiele) en in de mooie concertzalen van Birmingham en Dublin. Het orkest was nooit eerder in Ierland geweest.

De chef-dirigent trad in de loop van het seizoen op in de series A, B, E en Z. In de serie A leidde hij in december de wereldpremière van het orkestwerk *Sebastian im Traum* van Henze en twee bijzondere werken met koor: de *Chichester Psalms* van Bernstein en het *Gloria* van Poulenc. Geen van deze werken werd eerder door het KCO gespeeld. Bernstein en Poulenc keerden terug in de Kerstmatinee (met televisieopnamen), aangevuld met het *Pianoconcert* van Gershwin. De sopraan Luba Orgonášová en pianist Jean-Yves Thibaudet soleerden.

Met de *Zevende symfonie* - 'Leningrad' genaamd, naar de belegerde stad waar dit aangrijpende werk in de Tweede Wereldoorlog was ontstaan - gaf Mariss Jansons in januari het startschot voor het project Sjostakovitsj+. Aansluitend ging het orkest opnieuw uitgebreid op

tournee. Achtereenvolgens werden Duitsland (Keulen), Engeland (Londen), België (Brussel), Spanje (de Canarische Eilanden) en de Verenigde Staten (Chicago, Washington en twee concerten in Carnegie Hall, New York) bezocht. Naast Sjostakovitsj stonden nu werken van Haydn, Mozart en Richard Strauss op de lessenaars. In juni werden nog twee uitvoeringen van Sjostakovitsj' *Zevende symfonie* gegeven, onder andere in de Musikverein in Wenen. Onverwacht werden in het seizoen twee optredens toegevoegd, respectievelijk in Letland – het geboorteland van Mariss Jansons – ter gelegenheid van het staatsbezoek van H.M. Koningin Beatrix op 23 mei, en in eigen huis, bij het afscheid van Concertgebouwdirecteur Martijn Sanders op 1 juni.

In juni ging de grote wens van Mariss Jansons om weer eens opera te kunnen dirigeren in vervulling. In samenwerking met De Nederlandse Opera werd een reeks voorstellingen van Sjostakovitsj' *Lady Macbeth van Mtsensk* gerealiseerd, die door de gehele muziekers onmiddellijk als van historische betekenis werd bestempeld. Al met al leidde Mariss Jansons dit seizoen niet minder dan 46 concerten en voorstellingen.

Overige internationale optredens

Het leeuwendeel van de buitenlandse concerten werd gegeven onder leiding van Mariss Jansons. Het KCO voerde het Schumann/Mozart-programma met honorair gastdirigent Nikolaus Harnoncourt in oktober uit in de Philharmonie te Keulen. In het Brusselse Palais des Beaux-Arts werd ter afsluiting van het festival Ars Musica een uitvoering gegeven van een hedendaags programma met onder meer nieuwe werken van Peter-Jan Wagemans (opdracht KCO) en Peter Eötvös (co-opdracht), onder leiding van laatstgenoemde.

Aanbevolen avontuur

Alle acht programma's van de serie Aanbevolen avontuur, waarin nieuwe en recente composities samengaan met meesterwerken uit de laatste honderd jaar, konden dit seizoen twee keer worden uitgevoerd; vijf op de donderdag en twee op de zaterdag in Amsterdam en één als afsluiting van het festival Ars Musica in Brussel. De serie gaf een uitstekende indruk van de veelkleurigheid van het repertoire voor het moderne symfonieorkest. Drie programma's stonden in het kader van het project Sjostakovitsj+. De serie werd geopend door dirigent-componist Peter Ruzicka, van 1997 tot 1999 artistiek adviseur van het orkest. Naast eigen werk en dat van Nederlandse componisten leidde hij *Varèses spectaculaire Amériques*. In oktober dirigeerde David Robertson in het kader van het Amsterdam China Festival een programma dat de Europese première van een nieuw werk van de Chinees-Amerikaanse componist Bright Sheng paarde aan *Tao* van Louis Andriessen en werken van Stravinsky en Hindemith. De Finse dirigent Sakari Oramo debuteerde bij het orkest met muziek van zijn landgenoten Lindberg en Sibelius. In december ging het orkest op avontuur met Jansons in drie nooit eerder door het orkest gespeelde werken, zoals hierboven beschreven. De wereldpremière van *Sebastian im Traum* van de Duitse klanktovenaar Hans Werner Henze werd op cd vastgelegd. In maart kon het Nederlandse publiek kennismaken met Hindemiths *Klaviermusik mit Orchester* uit 1923, een recent herontdekt pianoconcert voor de linkerhand. De legendarische Amerikaanse pianist Leon Fleisher keerde hiervoor na vele jaren terug bij het orkest. Markus Stenz leidde voorts het *Vierde pianoconcert* van Prokofjev, *Oktober* van Sjostakovitsj en het aan deze componist opgedragen opdrachtwerk *Umbrae Futurae* van Hans Kox. Nederlandse en Hongaarse muziek troffen elkaar in het programma onder leiding van Peter Eötvös.

Nieuw waren daarbij zowel *Gravity Music* van Peter-Jan Wagemans als Eötvös' eigen *CAP-KO*, een concert vol innoverende techniek voor zowel akoestische als elektronisch aangestuurde piano, beide bespeeld door Pierre-Laurent Aimard. Twee jonge dirigenten sloten de serie af. Daniel Harding keerde bij het orkest terug met een Sjostakovitsj-Mahler programma en de nóg jongere Tugan Sokhiev maakte zijn KCO-debuut met drie werken: de in opdracht van het orkest geschreven Sjostakovitsj-hommage *The Garden of Dreams* van de Russische componiste Elena Firsova, het weinig gehoorde *Tweede celloconcert* van Sjostakovitsj en de nooit eerder door het KCO gespeelde laatste symfonie van Prokofjev.

Alle concerten in de A-serie werden voorafgegaan door een inleiding, waaraan onder meer de componisten Louis Andriessen, Bright Sheng, Magnus Lindberg, Rob Zuidam, Hans Kox, Peter-Jan Wagemans en Elena Firsova hun medewerking verleenden. Firsova stond bovendien centraal in een in samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam georganiseerde 'mini-residency'. Het KCO verheugde zich in een licht gegroeide belangstelling voor de serie A.

Series B, D, E en Z

Met Mahlers *Zesde symfonie* in de lang niet in Amsterdam gehoorde, maar volgens recente inzichten wel 'juiste' volgorde van delen, leverde Mariss Jansons in zijn functie van chef-dirigent zijn eerste bijdrage aan de Amsterdamse Mahler-traditie. Met de *Zevende symfonie* van Sjostakovitsj opende hij het project Sjostakovitsj+. Beide symfonieën verschenen op cd. Twee meesterdirigenten van de oudere generatie stortten zich op Bruckner. Zubin Mehta maakte zijn KCO-debuut met diens *Achtste symfonie*, waarvan een uitvoering onder Van Beinum

(Wenen, 1956) ooit zijn grote waardering voor het orkest had opgeroepen. Bernard Haitink, een jaar eerder nog zeer succesvol met de *Achtste*, koos nu voor de *Zevende*. In een origineel programma leidde Iván Fischer Bruckners in 1966 voor het laatst – onder Haitink – uitgevoerde, vroege *Symfonie in d klein*, naast werken van Liszt die al veel langer niet meer waren gespeeld.

Ongebruikelijke programma's brachten ook Philippe Herreweghe, met het grootse oratorium *Elias* van Mendelssohn, en de dirigeevirtuoos Lorin Maazel, met zijn eigen versie van Wagners *Der Ring des Nibelungen* als 'Ring Without Words'. Daniele Gatti, een virtuoos van de jongere generatie, de vertrouwde KCO-coryfee Herbert Blomstedt, debutant Roy Goodman en eredirigent Bernard Haitink – die dit seizoen weer twee programma's dirigeerde – legden zich toe op de meesterwerken van Beethoven en andere groten uit de Duits-Oostenrijkse traditie. Tot dat terrein behoorde ook het als altijd onvergetelijke programma dat Nikolaus Harnoncourt had samengesteld: Schumanns *Vierde symfonie* en Mozarts toneelmuziek *Thamos, König in Ägypten*. Sir Colin Davis bracht onder meer de *Tweede symfonie* van zijn landgenoot Elgar, Alan Gilbert de eveneens weinig gehoorde *Zesde* van Dvořák. Muziek uit de Franse school stond centraal in programma's onder leiding van Ingo Metzmacher en Ed Spanjaard, terwijl Myung-Whun Chung bij zijn langverwachte terugkeer bij het orkest Saint-Saëns met Beethoven combineerde.

Het Sjostakovitsj-jaar plaatste in de tweede helft van het seizoen een zwaar accent op muziek van deze grote Rus. Na de genoemde 'Leningrad'-symfonie verschenen achtereenvolgens diens *Vijftiende*

(dirigent Markus Stenz), *Zesde* – met de op het laatste moment voor een zieke Neeme Järvi inspringende debutant Nikolai Alexeev – en *Dertiende symfonie* ('Babi Jar') op de lessenaars. Dat laatste werk werd uitgevoerd met solist Sergej Leiferkus en het Praags Filharmonisch Koor, onder leiding van Kurt Masur. 7

Er was een keur aan vocale solisten: de Nederlandse alt Christianne Stotijn maakte op verzoek van Bernard Haitink een onverwacht en triomfantelijk ontvangen debuut; haar Britse collega Sarah Connolly was in april te gast in zowel de *Johannes-Passion* als in *Das Lied von der Erde* en in de titelrol van de opera *Lady Macbeth van Mtsensk* maakte het orkest kennis met de Nederlandse sopraan Eva-Maria Westbroek. Van de instrumentalisten zijn nog de pianiste Mitsuko Uchida – centraal in de 'Carte Blanche' in het Concertgebouw – de violisten Lisa Batiashvili (Beethoven) en Vadim Repin (het *Vioolconcert* van Mjaskovski), en de cellist Truls Mørk (Sjostakovitsj) te noemen. Uit eigen orkestgelederen soleerden de concertmeesters Vesko Eschkenazy en Alexander Kerr, solo-altist Ken Hakii en solocellist Gregor Horsch.

Extra concerten en evenementen

De traditionele Kerstmatinee is hierboven uitgebreid besproken. In de Passieweek kwam in 2006 de *Johannes-Passion* aan de beurt, uitgevoerd onder leiding van Sir Roger Norrington. De partij van de Evangelist werd voor het eerst gezongen door James Gilchrist. Beiden zullen terugkeren voor de *Matthäus-Passion* in 2007. Robert Holl sprong op het laatste moment in om de Christus-partij over te nemen.

Mariss Jansons dirigeerde voor het eerst in Nederland een opera: het sleutelwerk *Lady Macbeth van Mtsensk* van Sjostakovitsj, in een spannende en spraakmakende regie van Martin Kušej. 9

Terug van even weggeweest was het door de jongerenvereniging Entrée georganiseerde project van het Groot Entrée Orkest, waarbij geselecteerde jonge amateurs onder toezicht van orkestleden een compleet symfonisch programma voorbereiden en uitvoerden. Het geheel stond onder leiding van Jacob Slagter. Helemaal aan het eind van het seizoen verleende het KCO nog medewerking aan het jaarlijkse Entrée-concert, dat deze keer Prokofjev's *Peter en de Wolf* centraal stelde. Groepen jonge muzikantjes werden actief in de voorbereiding en uitvoering betrokken.

Voor het derde opeenvolgende jaar gingen in juni de deuren van het Concertgebouw wijd open voor een gratis toegankelijk Promconcert. Ter gelegenheid van het Sjostakovitsj-jaar werd daarbij een keuze uit zijn ballet- en jazzmuziek uitgevoerd. Het programma stond onder leiding van de Amerikaanse dirigente Marin Alsop, die voor het eerst voor het orkest stond.

Totaal uniek was de filmbegeleiding door het orkest in de Grote Zaal van het Concertgebouw van de vertoning van Sergej Eisensteins film *Pantserkruiser Potemkin* in het kader van het Sjostakovitsj+ project.

Sjostakovitsj+

10 Met een chef-dirigent die letterlijk opgroeide te midden van de repeterende musici van het Leningrad Filharmonisch Orkest, waar zijn vader assistent-dirigent was, lag de keuze om uitgebreid stil te staan bij het Sjostakovitsj-jaar 2006 voor de hand. De 'plus' in de titel van het Sjostakovitsj+ project gaf allereerst aan dat de muziek van de in 2006 geboren componist klonk tussen werken van componisten die hem in hoge mate hebben beïnvloed (Beethoven, Mahler), of die tot zijn belangrijke Russische voorgangers (Skrjabin, Glazoenov) of tijdgenoten (Mjaskovski, Prokofjev) behoorden. Aan twee componisten - de Nederlander Hans Kox en de Russische Elena Firsova - werd een opdracht gegeven om een hommage aan Sjostakovitsj te brengen in een nieuw werk. Van Sjostakovitsj zelf klonken behalve enkele bekende sleutelwerken (de *Zevende symfonie* en de opera *Lady Macbeth van Mtsensk* - beide onder leiding van de chef-dirigent) ook minder bekende stukken als de *Zesde symfonie* of het *Tweede celloconcert*.

De 'plus' wees ook op het grote aantal bijzondere evenementen die in het kader van het project werden gerealiseerd. In een aantal gevallen werd hiertoe een relatie aangegaan met andere organisaties.

De Vereniging Vrienden organiseerde een speciale muziek cursus (gegeven door Leo Samama), een gesprek met betrokkenen bij de operaproductie, en twee kamermuziekprogramma's in het kader van de serie 'Orkestleden op het Vriendenpodium' ('Uit Sjostakovitsj' Kring' en 'Russen vóór en na Sjostakovitsj'). Het Concertgebouw programmeerde een serie met alle vijftien strijkkwartetten van Sjostakovitsj, gespeeld door het Jerusalem Kwartet, een programma met pianomuziek van Sjostakovitsj en Bach uitgevoerd door Olli Mustonen, en een programma met pianotrio's van Sjostakovitsj en Beethoven door het Kalichstein Laredo Robinson Trio. In het Filmmuseum Amsterdam werden twee films met originele muziek van Sjostakovitsj vertoond: *De val van Berlijn* (regie Mikhail Chiaureli - 1949, Sovjet-Unie) en *Das lied der Ströme* (Joris Ivens - 1954, DDR). Op deze wijze kon er ook aandacht geschonken worden aan de belangrijke betekenis van Sjostakovitsj op het terrein van respectievelijk de kamermuziek en de filmmuziek.

Direct in verband met de symfonische programma's zelf werden er nieuwe initiatieven ontwikkeld op het terrein van de publiekinformatie. Tijdens zowel de gebruikelijke concertinleidingen voor de serie Aanbevolen avontuur, als bij enkele speciaal voor het project gerealiseerde inleidingen werden jonge muzikanten en ensembles van orkestleden uitgenodigd om werken te presenteren die met de symfonische programma's van de betreffende avonden in verband stonden.

Aan het eind van het project werd onder het aan Sjostakovtsj zelf ontleende motto 'ik lieg nooit in muziek' een themamiddag georganiseerd, opgeluisterd met de documentaire *Dimitri Shostakovich: Family Album* (Rusland, 2000) en met een aantal liederen van de componist.

Tijdens de themamiddag werd in een levendig debat tussen Sjostakovitsj-biograaf Solomon Volkov, Volkstrant-recensent Roland de Beer en chef-dirigent Mariss Jansons een poging gedaan om de betekenis van Sjostakovitsj voor het moderne concertleven vast te stellen. Op de vraag of zijn muziek, na het wegvallen van het IJzeren Gordijn, meer is dan – zoals een Russische musicoloog het ooit stelde – 'de soundtrack bij een nachtmerrie' lijkt inmiddels een bevestigend antwoord te zijn gegeven door de grote publieke belangstelling voor het project Sjostakovitsj+, waarin de vele facetten van zijn leven en werk opnieuw onder de aandacht zijn gebracht.

Voorafgaand aan het project Sjostakovitsj+ was een opzienbarende brochure uitgebracht waarin alle concerten en activiteiten uitgebreid werden toegelicht. Deze brochure, ontworpen door René Knip en Olga Scholten, had de vorm van een geheimzinnige, van veel zegels en bijlagen voorziene documentatiemap uit de sovjettijd. Het juninummer van *Preludium* stond eveneens geheel in het teken van Sjostakovitsj.

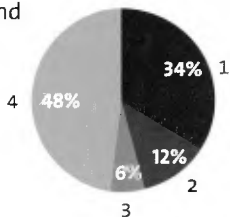
Philharmonie Berlijn, 11 september 2006 >

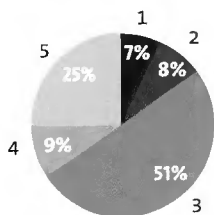
financieel

Het verslagjaar is afgesloten met een voordelig exploitatiesaldo van € 642.000 (begroot nadelig € 31.000). Het begrote resultaat is nadelig beïnvloed door hogere materiële lasten activiteiten (€ 207.000). Hier tegenover staan meer ontvangen opbrengsten concerten en tournees (€ 392.000), meer overige opbrengsten (€ 122.000), meer ontvangen subsidies (€ 120.000) en meer inkomsten uit beleggingen (€ 338.000). De procentuele verdelingen van de baten en lasten in boekjaar 2005 zijn als volgt:

1 Eigen inkomsten binnenland	6.913.000
2 Concerten buitenland	2.437.000
3 Sponsorgelden	1.149.000
4 Subsidies	10.046.000
Totaal	20.545.000

1 Personele Kosten (Beheerslasten)	1.416.000
2 Materiële lasten (Beheerslasten)	1.596.000
3 Personele kosten (Activiteitenlasten)	10.045.000
4 Dirigenten/solisten/koren (Activiteitenlasten)	1.874.000
5 Materiële lasten (Activiteitenlasten)	4.972.000
6 Naar risicoreserve	642.000
Totaal	20.545.000

Onthulling Concertgebouw in Madurodam, 29 juni 2006

Begin 2005 ontving het Koninklijk Concertgebouworkest van Sara Lee / DE bericht dat het sinds 1989 lopende sponsorcontract niet zal worden verlengd om redenen van interne reorganisatie en structuurwijziging. Dit betekent dat het orkest per september 2006 een vervangende sponsor zal moeten vinden, hetgeen gezien de huidige economische omstandigheden niet eenvoudig is. Sponsorgelden worden aangewend om met name het artistieke budget (honoraria van dirigenten en solisten) van het orkest te ondersteunen.

fondsenwerving

Stichting Donateurs

Om de positie van het Koninklijk Concertgebouworkest binnen de smalle wereldtop van symfonieorkesten te kunnen handhaven is een grote en permanente krachtsinspanning noodzakelijk van musici, chef-dirigent en directie. Deze heeft alleen kans van slagen als de voorwaarden voor het leveren van topprestaties aanwezig zijn. De Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest wil hieraan een substantiële bijdrage leveren.

De Stichting Donateurs richt zich op:

- het opbouwen van een collectie hoogwaardige muziekinstrumenten, die passen bij de unieke klankkleur van het orkest, en in bruikleen gegeven worden aan orkestleden.
- het ondersteunen van bijzondere artistieke projecten, die horen bij de internationale statuur van het orkest.
- het ondersteunen van educatieve projecten, waaronder de Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest en bijzondere kinderconcerten.

Om deze activiteiten, ook op de langere termijn, mede mogelijk te maken is een vermogen nodig van tenminste vijftien miljoen euro. Uitgangspunt is dat het vermogen in stand blijft en dat met het rendement van dit vermogen activiteiten kunnen worden ondersteund en muziekinstrumenten kunnen worden aangekocht. Inmiddels heeft de Stichting Donateurs ruim negen miljoen euro aan fondsen geworven. Voor Nederlandse begrippen een prachtig resultaat, maar in de internationale context bezien is dit 'slechts' een veelbelovend begin. Buitenlandse toporkesten beschikken over 'endowments' van vele tientallen

miljoenen euro's of dollars. Het tot nu toe behaalde resultaat inspireert tot een vergroting van de inspanningen onder particulieren en zakelijke donateurs.

In het afgelopen seizoen is de Stichting Donateurs erin geslaagd een aantal bijzondere instrumenten aan te kopen. Inmiddels zijn deze toegevoegd aan de collectie van de Stichting Donateurs en in bruikleen gegeven aan orkestleden:

viool **A. d' Espine** *Turijn, 1817* | Janke Tamminga
altviool **J.B. Lefèbvre** *Amsterdam, 1761* | Jeroen Woudstra
cello **Rugieri** *Cremona, 1678* | Johan van Iersel
cello **J.B. Vuillaume** *ca. 1780* | Arthur Oomens
cello **Daniël Royé** *nieuwbouw* | Fred Edelen
hoorn **Paxman dubbel** | Jasper de Waal
hoorn **Paxman triple** | Fons Verspaandonk

Bovendien kon een particulier worden aangezocht voor de aankoop van de Guarneri del Gesù uit 1738, die concertmeester Vesko Eschkenazy enige jaren in bruikleen heeft. Hierdoor kan Vesko ook de komende jaren op dit prachtige instrument blijven spelen. Aan deze anonieme weldoener is het KCO veel dank verschuldigd.

Gouden Gilde

Eind oktober vond de jaarlijkse bijeenkomst plaats voor de leden van het Gouden Gilde, waarin alle particuliere schenkers zich hebben verenigd. Dit keer stond de recent aangekochte Rugieri cello, waar Johan van Iersel inmiddels op speelt, in het middelpunt van de belangstelling.

Onder de geroutineerde leiding van Aukelien van Hoytema vond een gesprek plaats tussen Johan van Iersel, Henk Rubingh (aanvoerder tweede violen) en Roelf Rogaar (penningmeester van de Stichting Donateurs) over allerlei aspecten die een rol spelen bij de aanschaf van een instrument. Een kijkje achter de schermen met als passend muzikaal besluit een optreden van Johan met enkele collega's uit het orkest. Deze avond maakt eens te meer duidelijk hoe groot de betrokkenheid is van deze groep muzikliefhebbers bij het orkest en zijn musici.

American Friends

Aansluitend op de zeer succesvolle tournee naar de Verenigde Staten hebben twee ensembles uit het orkest, op verzoek van de American Friends of the Royal Concertgebouw Orchestra (AF-RCO), concerten gegeven in New York. 'Het Koper van het Koninklijk Concertgebouworkest' speelde tijdens een exclusief fondsenwervingsdiner. Na afloop van het concert overhandigde Bill VandenHeuvel, voorzitter van de AF-RCO, symbolisch een nieuwe tuba aan Perry Hoogendijk. Het instrument werd uitgereikt ter nagedachtenis aan oud-orkestlid Donald Blakeslee, die een warme band had met de Amerikaanse Vrienden. 2

Met een gratis lunchconcert in de populaire Noon series aan Rockefeller University sloten de koperblazers hun verblijf in New York in stijl af. Maar ook de houtblazers lieten van zich horen. Zij gaven masterclasses aan enkele Highschools en speelden in Barge Music, een boot aan de voet van de Brooklyn Bridge. Deze plek is uitgegroeid tot een hotspot voor kamermuziek. Het enthousiaste publiek liet de houtblazers pas gaan nadat ze beloofd hadden volgend jaar terug te komen. 3

Vereniging Vrienden van het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest

Aan het begin van het nieuwe seizoen werd door de Vereniging Vrienden een uitgebreide campagne op touw gezet onder het motto '999 nieuwe leden'. In aanwezigheid van chef-dirigent Mariss Jansons gaf het bestuur eind augustus het startsein in het Concertgebouw. Hoewel de doelstelling niet helemaal bereikt is, was de campagne een succes. Het publiek werd in de stad door middel van grote billboards op het bestaan van de actieve Vriendenvereniging gewezen. Er werden diverse concerten gegeven in het kader van de serie 'Orkestleden op het Vriendenpodium', een serie die zich nog steeds mag verheugen in een groot en vooral geïnteresseerd publiek. Voor de leden van het KCO biedt deze serie een unieke kans om kamermuziek te spelen. De Vrienden, meestal zo'n 600 per keer, bezochten twee openbare repetities van het KCO, geleid door Myung-Whun Chung en Ingo Metzmacher.

Daarnaast verzorgde de Vereniging de inleidingen voorafgaand aan de A-concerten en werd een muziek cursus met de musicoloog Leo Samama georganiseerd, dit alles om de kennis op muziekgebied voor eigen publiek te vergroten. Op zondagmiddag 28 mei konden de Vrienden een kijkje nemen achter de schermen bij de totstandkoming van de opera *Lady Macbeth*, dit in samenwerking met de Vereniging Vrienden van de Opera.

In de jury van het Vriendenkransconcours voor jonge musici, dat elk jaar door de Vriendenvereniging wordt georganiseerd, zitten vertegenwoordigers van het KCO. Zo ontstaat een rechtstreekse lijn tussen jong talent, studierend aan Nederlandse conservatoria, en het orkest. 4

Op zaterdag 1 april vond in de Plein foyer van het Concertgebouw de jaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst plaats van de Vereniging Vrienden. Tijdens deze informele ontmoeting worden de vrijwilligers door de directies van Gebouw en Orkest bijgepraat over de meest recente ontwikkelingen, maar krijgen zij ook de kans hun ideeën – vaak aan de hand van tips van onze bezoekers – te ontvouwen. Hulde aan deze groep van ruim 30 dames en heren die nu al bijna tien jaar – geheel belangeloos – de Vriendenbalie tegenover de garderobe bemenst bij alle concerten van het KCO en de SCC. Voor velen zijn zij een vraagbaak en een belangrijke intermediair tussen Vrienden en Gebouw/Orkest. Daarnaast verlenen diverse vrijwilligers ook met een zekere regelmaat hand- en spandiensten voor het secretariaat. 5

Entrée, Vereniging voor jong publiek

Entrée succesvol in evenementen

Op 11 september 2005 opende Entrée haar seizoen 2005-2006 met het spraakmakende Souk Dutch Moroccan Music Experience. Een succesvol evenement, rond het thema Marokko, dat jongeren in contact bracht met een breed scala aan Marokkaanse en westerse (muziek)cultuur. De combinatie van Marokkaanse en symfonische muziek, dans, literatuur en beeld bracht de vele facetten van de Marokkaanse cultuur in het Concertgebouw tot leven voor een jong en gemêleerd publiek. 6

Het Groot Entrée Orkest

Het Groot Entrée Orkest, bestaande uit honderd jonge amateurmusici, maakte op maandagavond 17 april 2006 zijn debuut in een uitverkochte Grote Zaal van het Concertgebouw. Na drie weekenden van intensieve coaching van leden van het Koninklijk Concertgebouworkest speelde het orkest voor het eerst samen.

Rentrée: vierde jaar daverend succes!

Rentrée biedt ouderen die niet meer zelfstandig een concert kunnen bezoeken de mogelijkheid onder begeleiding van een Entréelid toch op een gemakkelijke en bovendien gezellige manier naar het Concertgebouw te gaan. Voor het eerst in de geschiedenis van Rentrée heeft Entrée, met hulp van het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest, zelfs voor de meeste concerten het aantal beschikbare plaatsen moeten uitbreiden om aan de vraag van de ouderen te kunnen voldoen.

www.entreeweb.nl – de virtuele foyer van het Concertgebouw

In augustus 2005 is de volledig vernieuwde site van Entrée de lucht in gegaan. Deze site geeft een compleet overzicht van de activiteiten van Entrée, de EntréeSelectie, de KinderSelectie en het laatste nieuws. Op de site staan columns, interviews en foto's van Entréeprojecten. Daarnaast is er de EntréeCommunity, waar op het forum gereageerd kan worden op concerten die komen, concerten die geweest zijn, en waar over andere muziekzaken gesproken kan worden.

Entrée heeft als doel om jongeren onder de 27 jaar enthousiast te maken voor het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouw-orkest en voor de muziek die er wordt geprogrammeerd en uitgevoerd. Dat doet Entrée onder meer door ruim tweehonderd concerten per jaar voor slechts € 5,- per concert aan haar leden aan te bieden.

Public Relations algemeen

Intensief en gestructureerd contact met de buitenwereld was voor het KCO in het seizoen 2005-2006 meer dan ooit een belangrijk speerpunt. Het onderhouden en verdiepen van een wederzijdse relatie met de achterban, alsmede het opbouwen van contacten met een nieuw publiek zijn ook in dit seizoen van cruciaal belang geweest voor de positionering van het orkest. Het steeds weer uitdragen van de missie en het toelichten van de artistieke visie bleken noodzakelijk.

Het scheppen van een breder draagvlak bij politici, sponsors, particuliere schenkers en het publiek in het algemeen kreeg ook nu weer een hoge prioriteit. Essentieel daarbij was, meer dan ooit, een actieve rol van de individuele orkestleden. Dit vergde de nodige inspanningen waarbij met name de rol van de nieuwe chef-dirigent Mariss Jansons belangrijk was. Zijn visie op de wisselwerking tussen orkest en publiek is duidelijk: niet alleen de dirigent bespeelt het publiek, maar de totale som van dirigent, solist en musici. Door zijn toedoen is hierin al een aanmerkelijke verbetering te bespeuren die ook de pers niet is ontgaan.

Onderhouden en verdiepen wederzijdse relatie

- de inleidingen op de A-serie in de Koorzaal en Spiegelzaal: experts gaven wederom toelichtingen op de programma's in deze serie, vaak geïllustreerd met muzikale optredens van orkestleden, met name voor het Sjostakovitsj+ project.
- de diners in de Spiegelzaal, voorafgaand aan de B- en E-serie concerten in de Spiegelzaal, met daarbij een korte inleiding op het programma van die avond door een orkest- of directielid

- de zeer regelmatige welkomstpraatjes voor relaties van de sponsors die de concerten groepsgewijs bezoeken en vaak voorafgaand dineren.
- voor de abonnees op de Z-serie werden, voorafgaand aan twee zondagmiddagconcerten, door de Donateurs druk bezochte voorlichtingsbijeenkomsten belegd waar notaris mevrouw mr. A.A. van Berge een toelichting gaf op het erfrecht.

Contacten met nieuw publiek

- informatiestand tijdens de Uitmarkt 2005 op het Museumplein, en optredens van twee jonge ensembles (het Amstel Saxofoonkwartet en het Pianoduo Mariana Izman & Pieter Jelle de Boer) die in 2005 de Vriendenkrans hadden ontvangen.
- participatie in het Grachtenfestival in augustus door ensembles en leden van het orkest.
- deelname aan de Klassieke Muziekweek in november, deze week betrof een collectieve propaganda-inspanning om – op termijn – een toegankelijker publieksimago voor klassieke muziek te genereren en bredere groepen luisteraars naar de zalen te krijgen.
- twee zogenaamde ‘oorcolleges’ het eerste concert/college o.l.v. dirigent Markus Stenz werd visueel ondersteund op een groot scherm achter het orkest, en bij het tweede concert/college verzorgde de acteur Walter Crommelin een toelichting.

Contacten met jongeren

Entrée

Het KCO en het Concertgebouw hebben voor het contact met jongeren onder andere de beschikking over een uniek instrument, de Vereniging

Entrée. Het meest in het oog springende evenement was SOUK, Dutch Moroccan Music Experience, op zondag 11 september. De bedoeling was om Marokkaanse en Nederlandse jongeren elkaars cultuur en muziek te laten beleven. Gezien het aantal bezoekers en vooral de samenstelling daarvan (ca. 50% Marokkanen en 50% Nederlanders) mag van een groot succes gesproken worden. Een ander zeer succesvol evenement was het Groot Entrée Orkest onder leiding van Jacob Slagter, solohor-nist van het KCO. Drie weekenden lang werkten 100 amateurmusici in de leeftijd van 13 tot en met 27 jaar aan de voorbereiding van een spet-terend optreden op tweede paasdag 17 april in de Grote Zaal van het Concertgebouw, waar zij onder andere Moesorgski’s *Schilderijentoonstelling* ten gehore brachten. De jongeren kregen les van leden van het KCO. Namens het KCO heeft Sjoerd van den Berg zitting in de Raad van Toezicht van Entrée, waardoor een hechte band met deze inspire-rende jongerenvereniging gewaarborgd is. In deze Raad van Toezicht hebben voorts twee leden namens het Vriendenbestuur zitting, de heren mr. C. Mout en drs. B. Datema, en de heer mr. J. Deiters namens het Concertgebouw.

Educatie

Het KCO werkte mee aan het project ‘On Stage, Back Stage’, georgani-seerd door afdeling Educatie van het Concertgebouw. Leerlingen van middelbare scholen namen een kijkje achter de schermen van het KCO en het Gebouw, door middel van repetitiebezoek.

Pers

De Nederlandse pers besteedde wederom veel aandacht aan het KCO, vrijwel alle programma’s werden gerecenseerd. Opvallend is dat de

waardering voor het orkest doorgaans uitermate positief was, en dat de veranderingen in het orkest – vooral daar waar het de personele wisselingen betrof – kritisch werden gevolgd. Dit bevordert een kritische houding van het orkest ten opzichte van zichzelf, temeer daar de pers een belangrijk intermediair naar het publiek blijft. Inmiddels heeft Mariss Jansons met de belangrijkste muziekrecensenten op informele wijze tijdens individuele lunches kennis gemaakt. Dit werd van beide kanten zeer op prijs gesteld. Er werden dit seizoen twee persconferenties belegd.

De buitenlandse pers deed uitvoerig verslag van tournees en de recent verschenen cd-opnamen op het eigen label 'RCO live'. Dit dankzij de medewerking van de diverse distributeurs in het buitenland.

Daarnaast waren er drie uitzonderlijke projecten:

- De Nord Deutsche Rundfunk (NDR) maakte voor een serie themavonden over de grote Europese Orkesten zoals de Wiener en de Berliner Philharmoniker ook met het KCO een vier uur durende radioreportage. Nikolaus Harnoncourt en verschillende orkestleden werkten met groot enthousiasme mee.
- Het populaire Franse culturele tv-programma 'Mezzo' maakte op woensdag 14 december televisieopnamen van het orkest. Deze waren bestemd voor de serie Musical Trips ten behoeve van een aflevering over het culturele leven in Amsterdam.
- De Duitse TV zender 'Deutsche Welle' filmde tijdens de repetitie onder leiding van Daniel Harding op 20 april. Zij maakten een portret van deze jonge veelbelovende dirigent en daar mocht het KCO natuurlijk niet in ontbreken.

Onderzocht werd in hoeverre de mediacontacten met de Verenigde Staten konden worden geoptimaliseerd. Streven was om in nauw overleg met een terzake deskundig public relationsbureau deze contacten te verdiepen.

PR-activiteiten buitenland

Opmamen film Ministerie van Buitenlandse Zaken

In opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte Talmon Communicatie een film over Nederland. Deze film moest op een boeiende eigentijdse en realistische wijze Nederland in beeld brengen. Hiertoe werd een aantal in Nederland werkende buitenlanders gevolgd, waaronder orkestlid Monica Grosman.

KLM/Air France

In januari en februari klonk er weer muziek van het KCO op 12.000 meter hoogte. Voor de intercontinentale vluchten van KLM/Air France (inflightproductions) stelden concertmeester Alexander Kerr en adjunct-directeur artistieke zaken Joel Ethan Fried een programma samen, getiteld Concert Hall, waarin zowel alle titeldirigenten van het KCO als enkele gastdirigenten vertegenwoordigd waren.

American Friends

Het KCO mag zich nog steeds verheugen in een actieve fanclub in de Verenigde Staten. Onder de bezielende leiding van Ambassador William VandenHeuvel en managing director Andrea Axelrod werden ook dit seizoen rondom de tournee naar de Verenigde Staten in februari diverse activiteiten georganiseerd.

Internationale erkenning voor het KCO

Op 19 november mocht adjunct-directeur Sjoerd van den Berg in de Philharmonie in Berlijn de prestigieuze 'Preis der deutschen Schallplattenkritik' in ontvangst nemen. De box met Mahler-symfonieën onder leiding van Riccardo Chailly was uitverkoren door een select gezelschap van vooraanstaande Duitse critici. Het was voor het eerst dat het KCO deze erkenning mocht ontvangen. De violist Thomas Zehetmaier en het Nederlandse Willem Breuker Collectief behoorden ook tot de gelauwerden.

Eind januari werd in het Franse Cannes voor de veertigste keer de MIDEM Muziekbeurs gehouden, een internationaal evenement met vertegenwoordigers uit alle sectoren van de muziekindustrie. Een van de hoogtepunten was de uitreiking van de MIDEM Classical Awards,

internationale muziekprijzen voor opnamen en musici. Een negentienkoppige jury maakte een keuze uit meer dan 550 genomineerde opnamen op 120 labels uit 21 verschillende landen. Mariss Jansons werd verkozen tot artiest van het jaar. Daarnaast waren er prijzen voor Yossif Ivanov (outstanding Young artist) en Dietrich Fischer-Dieskau (lifetime Achievement Award).

Chasa Mengelberg

Het streven van het Zwitserse bestuur van de Willem Mengelberg Stiftung om de Chasa – het unieke erfgoed van Willem Mengelberg in het prachtige Val Sinestra in het Zwitserse Engardien – wederom voor belangstellenden open te stellen is weinig succesvol geweest. Uit een enquête onder potentiële bezoekers is gebleken dat er momenteel weinig animo is. Toch blijft het bestuur er naar streven om dit uitzonderlijke plekje te behouden voor zijn oorspronkelijke bestemming: een huis voor 'Musiker aller Welt'.

Interne public relations

Goede motivatie van de eigen werknemers is van uitzonderlijk belang. Vandaar dat er zeer bewust naar is gestreefd de eigen mensen zo adequaat mogelijk te informeren en zo met name het hoe en waarom van de besluitvorming in de diverse gremia alsmede alle activiteiten waaraan het orkest deelneemt nader toe te lichten c.q. te verantwoorden. Naast de nodige persoonlijke contacten waren het tweewekelijkse KCOactueel, de KCOurant (verschijning zeven maal per jaar) en de Journaalrubriek in Preludium efficiënte middelen om de interne betrokkenheid te bevorderen. De ervaring leert dat bovenstaande uitingen gewaardeerd worden. Thans wordt de mogelijkheid van het opstarten

van een Intranet onderzocht. De redactie van de KCOurant bestaat uit orkest- en stafleden, ook in de redactie van Preludium heeft een orkestlid zitting.

Het KCO opende het seizoen en het nieuwe jaar zoals altijd geopend met een gezellig samenzijn in de Spiegelzaal voor alle orkest- en stafleden. Het tweejaarlijkse personeelsfeest vond plaats op zondag 21 mei in Cineac en werd druk bezocht. Jubilarissen werden in het zonnetje gezet.

Chef-dirigent Marsis Jansons bood het gehele orkest, daags voor het concert ter gelegenheid van het Staatbezoek van H.M. de Koningin aan Riga, een feestelijke ontvangst aan in de Nationale Opera van Letland. Hij was uitermate trots zijn orkest in zijn geboortestad te mogen begroeten.

Koninklijke status

Het sinds 1988 Koninklijke Concertgebouworkest mocht zich wederom verheugen in sympathieke belangstelling van Leden van het Koninklijk Huis. Beschermvrouwe H.K.H. Prinses Máxima der Nederlanden woonde meermaals op informele wijze concerten van het KCO bij, meestal in gezelschap van haar echtgenoot Z.K.H. Prins Willem Alexander der Nederlanden. Op 23 mei verzorgde het KCO op uitdrukkelijk verzoek van H.M. de Koningin de 'contraprestatie' in Riga ter gelegenheid van haar staatsbezoek aan de Letse president, mevrouw Vaira Vike-Freiberga. Het KCO concerteerde in de Letse Nationale Opera. Bestuurs- en directieleden gaven akte de présence bij diverse officiële gelegenheden van het Koninklijk Huis. Daarnaast waren er de nodige feestelijke bijeenkomsten waarbij men elkaar op informele wijze kon ontmoeten.

Kort voor de aankondiging van seizoen 2005-2006 werd het Koninklijk Concertgebouworkest geconfronteerd met een bezuinigingsmaatregel van beide subsidiënten waardoor het orkest op korte termijn een bedrag van € 500.000 moest zien te compenseren. Na afweging van de mogelijkheden tot kostenbesparing moest uiteindelijk worden besloten de bezuiniging te compenseren met inkomstenverhogende maatregelen. Kostenbesparing zou te grote effecten hebben op de artistieke kwaliteiten van het orkest. De verdien capaciteit van het orkest zou worden aangetast, waardoor het orkest in een neerwaartse spiraal van bezuinigingen en kwaliteitsverlies dreigde te raken.

Bestuur en directie realiseerden zich tevens dat het orkest in de afgelopen jaren al enkele rondes van prijsverhogingen had moeten doorvoeren, en dat de ruimte voor een generieke prijsverhoging daardoor beperkt zou zijn.

Besloten werd de bezuiniging op drie manieren te compenseren:

- een gedifferentieerde prijsverhoging door introductie van rangen, waarbij de benodigde verhoging van gemiddeld 25% over twee seizoenen zou worden verdeeld
- een extra inspanning om meer geld te verdienen in de buitenland-exploitatie
- een efficiencyronde in de sponsorcontracten

Voor het publiek had met name de eerste maatregel grote consequenties. Immers door het introduceren van rangen en de daarbij behorende sterke prijsstijgingen kon het orkest onmogelijk nog het oude systeem van abonnementsverlenging met behoud van stoel

continueren. Door de introductie van rangen zou een domino-effect van verplaatsingen van abonneemthouders op kunnen treden. Daarom werd besloten dit (in de optiek van bestuur en directie overigens sterk verouderde) systeem van verlenging met behoud van stoel in te ruilen voor een systeem waarbij het verlengingsrecht zou worden beperkt tot het verlengen van de serie. Om de abonententrouw te belonen en te bevorderen werd dit systeem gekoppeld aan de al bestaande bestelhistorie.

Media: radio, tv, internet

Het Koninklijk Concertgebouworkest was ook in seizoen 2005-2006 weer 25 keer te beluisteren via Radio 4 op de zondagmiddag. Met de AVRO is in de loop van dit seizoen onderhandeld over een nieuwe vorm van samenwerking nu het exclusieve mediapartnerschap per 31 december 2005 is komen te vervallen. Beide partijen hebben een werkbare overeenkomst getroffen waarbij met name aan de kostenzijde voortgang is geboekt door de afspraken met dirigenten te herzien en de oude toeslagpercentages op de honoraria te vervangen door vaste bedragen aan radio-toeslag. Hierdoor is vooral ook een grote administratieve kostenbesparing geboekt. Beide partijen verwachten ten aanzien van de radio-uitzendingen hun samenwerking op Radio 4 in de komende jaren te kunnen voortzetten.

Voortzetting van die relatie is vooralsnog niet zeker op het gebied van de tv-uitzendingen. Door de veranderingen bij de Publieke Omroep, waar de netmanagers nu bepalen wanneer wat voor hoeveel geld kan worden gemaakt en uitgezonden, heeft de AVRO aan beslissingsbevoegdheid moeten inleveren. Daardoor is het plannen en produceren

van concertregistraties op televisie een lastige zaak geworden. Mede als gevolg daarvan was het KCO in 2005-2006 slechts een keer op de landelijke televisienetten te bewonderen. De traditionele Kerstmatinee onder leiding van Mariss Jansons, waar onder meer Poulencs *Gloria* werd uitgevoerd, was de enige tv-registratie van dit seizoen. Het voor televisie geplande Promconcert was zelfs helemaal niet op televisie zichtbaar, aangezien er door de zenders geen geld voor beschikbaar werd gesteld. De registratie was wel live te volgen via internet als webcast, en te downloaden als podcast.

Deze ontwikkelingen hebben het KCO gestimuleerd om zijn blik te verruimen en gesprekken aan te gaan met andere en andersoortige potentiële mediapartners. Het is op dit moment nog te vroeg om daar definitieve uitspraken over te doen, maar het ligt voor de hand dat internetdistributie een van de toekomstige kanalen zal worden waarmee het orkest zijn bereik kan vergroten. Inmiddels zijn ter voorbereiding hierop vergevorderde plannen geformuleerd om in samenwerking met het Concertgebouw en commerciële partners een vaste en voor webcasting toegeruste audio- en videostudio te bouwen van waaruit dergelijke uitzendingen kunnen worden verzorgd.

Op de internetsite www.concertgebouworkest.nl is in seizoen 2005-2006 ook de online verkoop van de RCO Live catalogus mogelijk geworden (direct bereikbaar via www.rcolive.nl). De bestelde RCO live cd's worden binnen drie dagen geleverd vanuit het distributiecentrum van Codaex in België. Een ander nieuw element in de website is de video-pagina waarop bewegend beeld van het orkest en de chef-dirigenten sinds Willem Mengelberg is samengebracht.

Op het eigen label RCO Live verschenen in de loop van dit seizoen vier nieuwe titels: de combinatie van Stravinsky's *Petroesjka* met Rachmaninovs *Symfonische dansen*, Sibelius' *Tweede symfonie*, Mahlers *Zesde symfonie* in combinatie met de wereldpremière van Henzes *Sebastian im Traum* en de registratie van Sjostakovitsj' *Zevende symfonie*. Alle releases kwamen tot stand onder leiding van Mariss Jansons. Sinds november 2005 zijn de RCO Live titels ook verkrijgbaar via de downloadservice van iTunes.

Tenslotte werd in seizoen 2005-2006 nog een zeer belangrijke nieuwe regeling met de orkestmusici overeengekomen, waarbij zij in ruil voor een eenmalige uitkering per seizoen plus een winstdelingsregeling toestemming gaven aan de Stichting Koninklijk Concertgebouworkest om de mediarechten behorend bij de concerten van het KCO geheel en onbeperkt te kunnen exploiteren. De KCO-musici zijn hiermee een internationale voorloper op het gebied van de modernisering van de rechtenvergoedingen, die bij het mediagebruik van concertopnamen behoren. Dankzij deze overeenkomst kan het orkest nu slagvaardig opereren op de snel veranderende markt voor beeld- en geluidsopnamen van (symfonische) muziek.

KCO krijgt prijs voor Mahlercyclus

'In deze opnamen,' zo schrijft de jury, 'bewijst het KCO maar weer eens zijn wereldklasse.' *Viertakt-Aktueel (NPS), 8 november 2005*

Concertgebouworkest olv. Mariss Jansons RCO 05004

Het Koninklijk Concertgebouworkest is wereldberoemd. En chef-dirigent Mariss Jansons is volgens het Music Magazine van de BBC zelfs 'de grootste dirigent van deze tijd'. (...) Op de nieuwste release klinkt het Royal Concertgebouw Orchestra in verbluffende live-opnamen van Russische dansmuziek. (...) Een bijzonder scherp en dramatisch gesneden uitvoering. *NRC, 19 november 2005*

Stravinsky: Petroesjka RCO live, RCO 05004 (versie 1947)

Zowel de tumultueuze gedeelten als de kamermuzikale middendelen komen sprekend tot leven, waarbij ieder detail te horen is. Het orkestspel is briljant, waar nodig fel, ritmisch exact en met een open, heldere totaalklank. (...) Orkest en dirigent zijn hier in topvorm! (...) Wat mij betreft is dit de beste cd op dit moment in de in opbouw zijnde RCO Live-opnamen. *Luister, december 2005*

De Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest is een orkestrale leergang, gefinancierd door de Stichting Donateurs, die gericht is op een nieuwe generatie musici die wellicht in de toekomst het orkest kan komen versterken. Doel van de Academie is om gevorderde studenten aan Nederlandse Conservatoria te bekwamen in het orkestspel.

Inmiddels zijn er drie geslaagde leergangen geweest. Na ieder seizoen zijn de ervaringen van studenten en orkestleden geëvalueerd en op basis daarvan is het lesaanbod aangepast. Het aantal concertprogramma's is uitgebreid van zes naar tien weken, de studenten krijgen meerdere mentoren en er bestaat de mogelijkheid tot privéles bij een van de aanvoerders. In totaal hebben nu tien studenten de Academie succesvol afgerond. Drie van hen hebben al een vaste plaats gevonden bij een van de Nederlandse toporkesten. De anderen remplaceren met enige regelmaat bij het KCO. Dat is ook artistiek van belang, omdat deze getalenteerde musici tijdens hun leergang intensief deel uitmaken hebben van het KCO en zich de cultuur en traditie van het orkest beetje bij beetje eigen hebben gemaakt. De violistes Adriane Tilanus en Nadia Wijzenbeek en celliste Maartje-Maria den Herder hebben dit seizoen de orkestrale leergang met succes afgesloten.

De Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest is een project in ontwikkeling. Tot nu toe heeft de leergang zich beperkt tot de verschillende strijkersgroepen. Aan het eind van dit seizoen zijn ook twee blazers (fluit en hoorn) toegelaten tot de Academie.

De educatieve activiteiten van het orkest vonden plaats in nauwe samenwerking met de Educatieve afdeling van het Concertgebouw NV (repetitiebezoeken en educatieve projecten), en met de Jongerenvereniging Entrée (Entrée-concerten en overige activiteiten).

In 2005-2006 bezochten ruim 1000 leerlingen uit het voortgezet onderwijs repetities van het Koninklijk Concertgebouworkest. Hierbij werden de leerlingen ontvangen door een deskundige die hen op de repetitie voorbereidt, woonden zij een gedeelte van de repetitie bij op de direct achter het orkest gelegen plaatsen op het podium, en hadden zij na afloop een korte ontmoeting met de dirigent, de solist of een orkestmusicus. Tenslotte kregen zij een rondleiding door het gebouw. Ter voorbereiding op het repetitiebezoek hebben de leerlingen in de klas een speciaal voor dit doel geproduceerde video, getiteld 'On Stage, Back Stage' kunnen bekijken. Deze video kan ook op de website worden bekeken, in het menu Jongeren onder Educatie en CKV.

Sprintplaatsen

Sprintplaatsen zijn last minute kaarten voor jongeren onder de 27 jaar tegen de sterk gereduceerde prijs van € 7,50 (verkrijgbaar op vertoon van identificatie vanaf drie kwartier voor aanvang van het concert). Sprintplaatsen hebben zich een vaste plaats in de verkoop verworven. Deze kaarten werden in 2001 op initiatief van het KCO geïntroduceerd en zijn overgenomen door de andere zaalhuurders van het Concertgebouw. Mede afhankelijk van de beschikbaarheid, nemen per concertavond zo'n tien tot 40 jongeren de kans te baat op een voordelige wijze van klassieke muziek op topniveau te genieten.

Peter en de Wolf

Het Koninklijk Concertgebouworkest wil kinderen tussen acht en twaalf jaar op een speelse en interactieve manier in aanraking brengen met klassieke muziek. Hiertoe voert het orkest jaarlijks een bijzonder concert uit, dat speciaal voor deze doelgroep wordt geprogrammeerd. Dit jaar is gekozen *Peter en de Wolf* van Sergej Prokofjev.

Begin juli vonden een schoolconcert en twee reguliere Kinderconcerten plaats. Bijzonder aan deze concerten was dat het Concertgebouworkest behalve het originele werk van Prokofjev ook drie variaties speelde, die door twee groepen kinderen waren geschreven. Een groep kinderen zonder achtergrond in klassieke muziek en een tweede groep die verbonden is aan de vooropleiding van het conservatorium in Den Haag. Componist Ron Ford zorgde voor muzikale schakels tussen het origineel en de variaties.

Voor het scholenproject heeft een groep van tien orkestleden, samen met een pedagogisch assistent, kinderen uit de groepen vijf tot en met zeven van de basisschool (van negen tot elf jaar) in aanraking gebracht met *Peter en de Wolf*. De kinderen leerden over muziek, instrumenten en orkestratie. Ook de achtergrond van het verhaal van *Peter en de Wolf* kwam aan de orde. Orkestleden lieten zien hoe instrumenten werken en hoe de muziek in elkaar zit. Spelenderwijs maakten de kinderen kennis met de muziekwereld en de uitvoeringspraktijk. Alle 900 kinderen, die bij het scholenproject waren betrokken, kregen een uitnodiging voor het schoolconcert.

De afdeling Personeel & Organisatie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en implementatie van het personeelsbeleid voor zowel de musici als voor de orkeststaf. Het betreft onderwerpen die op initiatief vanuit de organisatie worden aangedragen of zaken die voortvloeien uit de wet- en regelgeving.

Naast de activiteiten met betrekking tot de in- en uitstroom van orkestleden is in het seizoen 2005 -2006 ook veel aandacht besteed aan het ziekteverzuimbeleid, de arbeidsomstandigheden en de voorbereiding voor de implementatie van een nieuwe collectieve ziekte-kostenverzekering.

In- en uitstroom

In het seizoen 2005 -2006 zijn vijf nieuwe orkestleden in dienst getreden. Het betreft jonge talentvolle musici die na een zorgvuldig uitgevoerd proefspel voor benoeming zijn voorgedragen. Maar voordat het zover is, is er achter de schermen al maanden hard gewerkt aan de organisatie van het proefspel. De organisatie van een proefspel start zodra een orkestlid aangeeft de organisatie te willen verlaten. Over het algemeen is de reden daarvan gelegen in het feit dat men gebruik wenst te maken van het (pre-)pensioen.

De vacature wordt zowel op de website als in de kranten en in de daarvoor bestemde vakbladen geplaatst. Na ontvangst van de sollicitatiebrieven wordt met de leden van de brievenselectiecommissie bepaald wie van de kandidaten worden uitgenodigd voor het proefspel. In het geval er sprake is van een vacature waar wereldwijd voor is geadverteerd, worden sollicitanten in de gelegenheid gesteld een cd met het

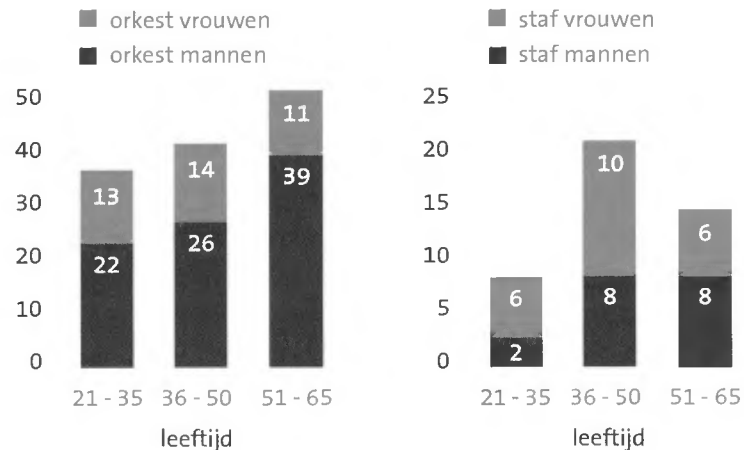
daarvoor voorgeschreven repertoire toe te sturen. Aan de hand van een luistersessie, bepaalt de commissie wie van die kandidaten een uitnodiging ontvangt voor het proefspel. De eerste twee rondes spelen de kandidaten anoniem (achter een scherm) zodat de proefspelcommissie objectief de kwaliteiten van de kandidaat kan toetsen. Na elke ronde vindt een stemprocedure plaats, waarbij de leden van de proefspelcommissie door middel van een stemformulier aangegeven welke kandidaten zij geschikt achten voor de functie. Deze mogen uiteindelijk door naar de hoofdronde van het proefspel. In de hoofdronde speelt de kandidaat ten overstaan van de gehele proefspelcommissie en, afhankelijk van het instrument, wordt een stuk uit het repertoire samen met andere orkestleden gespeeld. De kandidaat die tijdens de stemprocedure de meeste stemmen heeft behaald en daarmee het meest geschikt wordt geacht voor de functie, wordt voor benoeming voorgedragen.

Nieuw in dienst	datum	instrument
Alexei Ogrintchouk	1 augustus 2005	hobo
Mirte de Kok	15 september 2005	2de viool
Kersten McCall	1 november 2005	fluit
Helma van den Brink	1 december 2005	fagot
Sophie Adam	1 januari 2006	cello

Uit dienst	datum	instrument
Arno Stoffelsma	15 augustus 2005	klarinet
Milan Milisavljevic	15 augustus 2005	altviool
Niek de Groot	1 januari 2006	contrabas
Antoine van Dongen	1 september 2005	1ste viool

Pensioen	datum	instrument
Johan Kracht	1 september 2005	1ste viool
Paul Verhey	1 september 2005	fluit
Frans Hengeveld	1 september 2005	2de viool
Werner Herbers	1 september 2005	hobo
Kees Olthuis	1 december 2005	fagot
Cecilia Oomes	1 december 2005	fluit

Dit resulteerde in het seizoen 2005-2006 in de volgende personeelsopbouw in het orkest:

Ziekteverzuimbeleid

Met de intreding van de Wet verbetering Poortwachter, wordt van de werknemer en werkgever verwacht dat zich inspanssen om de werknemer het werk zo spoedig mogelijk te laten hervatten. Een van de belangrijkste aandachtspunten in een periode van arbeidsongeschiktheid betreft het onderwerp 'vervangende werkzaamheden'. Indien de verwachting is dat de periode van arbeidsongeschiktheid wat langer gaat duren, wordt gezocht naar vervangende werkzaamheden. In het afgelopen jaar is dat een aantal keren aan de orde geweest. Voor staf-functionarissen is dit proces iets minder ingewikkeld dan wanneer het orkestleden betreft. Maar in overleg met de medewerker wordt over het algemeen een oplossing gevonden. Zo heeft een ziek orkestlid geholpen bij het betekenen van partijen en heeft een ander orkestlid op kantoor enige administratieve werkzaamheden verricht.

Arbeidsomstandigheden

Bij goed arbeidsomstandighedenbeleid hoort zorg voor de gezondheid van de individuele medewerkers. Het Periodiek Arbeids-Gezondheidskundig Onderzoek (PAGO) is een instrument waarmee medewerkers inzicht krijgen in de mate waarin hun gezondheid (negatief) beïnvloed kan zijn door hun werk. In dit verband hebben orkestleden op vrijwillige basis hun medewerking verleend aan een grootschalig audiologisch onderzoek waar ook andere orkesten in Nederland aan hebben deelgenomen.

In diezelfde periode is tijdens een aantal repetities en een concert de geluidsbelasting gemeten. In maart 2006 zijn de resultaten van het onderzoek aan de deelnemers van het onderzoek gepresenteerd.

Ongeacht de resultaten is het KCO zich ervan bewust dat de invloed van geluid een belangrijk onderwerp is. De ontwikkelingen met betrekking op gehoorbeschermingsmiddelen worden nauwlettend gevolgd.

De stafleden hebben gebruik kunnen maken van een beeldscherm-onderzoek. In dit onderzoek werd onderzoek gedaan naar de invloed van het werk aan de computer op hun gezondheid. Men is tevreden met de resultaten, er is geen sprake van noemenswaardige afwijkingen.

Zorgstelsel

In verband met de invoering van een nieuw ziektekostenstelsel per 1 januari 2006 heeft ook dit consequenties voor de medewerkers van het Koninklijk Concertgebouworkest. In samenwerking met een extern bureau is onderzoek gedaan naar welke aanbieder van een ziektekostenverzekering het meest aansluit bij de specifieke wensen. Uiteindelijk is besloten een collectieve ziektekostenverzekering voor de organisatie af te sluiten. De implementatie hiervan was een proces dat aan het einde van het eerste kwartaal van 2006 werd afgerond.

Na afloop van het concert op 23 mei ter gelegenheid van het Staatbezoek van H.M. de Koningin aan Letland ontmoette Mariss Jansons de Koningin en de Letse presidente Vaira Vike-Freiberga en haar echtgenoot.

seizoenoverzicht

donderdag 18 augustus

Ter gelegenheid van de opening van het nieuwe seizoen en de start van de Vriendencampagne werd na afloop van het eerste zomerconcert in de Dirigentenfoyer een feestelijk bijeenkomst belegd voor de diverse besturen en leden van het orkest. De vice-voorzitter van de Vriendenvereniging, de heer mr. C. Mout, (gastheer van deze receptie) wenste iedereen een succesvol seizoen toe, chef-dirigent Mariss Jansons onderstreepte nog eens het belang van ieders inzet, met name ook van de bestuursleden die vaak – onzichtbaar – veel werk verzetten. Hij verheugde zich met name over het bestaan van de Vereniging Entrée, aan wie hij op alle fronten zijn medewerking toezegde. De huidige jongeren zijn immers het publiek van morgen. 7

Concertgebouworkest in topvorm

Net als in juni met Debussy en Sibelius (een programma dat morgen herhaald wordt) laten dirigent en orkest zien dat ze perfect op elkaar zijn ingespeeld. Jansons geeft precieze aanwijzingen over dynamiek en articulatie, maar laat tegelijk de muziek spreken zonder zichzelf een te prominente rol te gunnen. Dat de musici deze integere benadering waarderen, blijkt uit de gretigheid waarmee ze elke noot spelen. (...) Als Jansons na afloop zijn tweede staande ovatie van de avond in ontvangst neemt, staat hij te stralen als een kind. Hij keert vijf of zes keer terug naar de bok om te buigen, totdat hij zich op een trede van de grote trap verstapt en bijna ten val komt. Op dit detail na lijkt hij zich helemaal thuis te voelen in het Concertgebouw. Alles wijst erop dat het KCO met Mariss Jansons gouden tijden tegemoet gaat.

Het Parool, 19 augustus

maandag 22 augustus

Op uitnodiging van de directie woonde een vertegenwoordiging van het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad van Amsterdam het concert bij. Na afloop werden de gasten ontvangen en gaf algemeen directeur Jan Willem Loot een korte toelichting op het reilen en zeilen van het KCO. Loco-burgemeester Mark van der Horst toonde zich ook nu weer een warm pleitbezorger voor het orkest en refereerde aan het belang van het orkest niet alleen voor Amsterdam maar vooral ook als ambassadeur in het buitenland. Hij was zelf regelmatig met gasten in het buitenland aanwezig bij de concerten. Dit laat altijd diepe indruk achter en bevestigt de aantrekkingskracht van Amsterdam als ideale stad om zich te vestigen. 2 v.l.n.r. drs. Poul Luyten (bestuurslid), Mark van der Horst (loco-burgemeester) en partner, Mariss en Irina Jansons, Jan Willem Loot (olgemeen directeur)

Jansons laat schepen met volle zeilen varen

Die combinatie van temperament en precisie, van autoriteit en vriendelijkheid trouwens ook, maakt dat hij de vriend wordt van elk orkest waarmee hij samenwerkt. Aan de wittebroodsweken in Amsterdam lijkt maar geen einde te komen. *Haagsche Courant*, 22 augustus

Jansons en KCO zijn één in Mahler

De drie fenomenale Zomerconcerten, waarmee Mariss Jansons en het Koninklijk Concertgebouworkest de afgelopen dagen hun tweede seizoen openden, bevestigden de exceptionele muzikale verstandhouding tussen orkest en de nieuwe chef-dirigent. Gisteravond, na een overweldigende uitvoering van Mahlers *Zesde Symfonie*, was er onder de orkestleden enorme bijval voor hun chef. (...) De anderhalf uur

lange, veelal verpletterende luide *Tragische symfonie* van Mahler. In februari klonk het stuk bij de eerste uitvoering al extreem indringend, gisteravond was het nóg overdonderender, in het schrikwekkende slotdeel zelfs gekmakend. Het was een van de heftigste concerten die ik ooit heb meegemaakt. *NRC*, 23 augustus

woensdag 24 augustus t/m zondag 4 september

Van woensdag 24 tot en met zondag 4 september was het KCO op tournee door Europa, die begon bij de Salzburger Festspiele. Vervolgens bezocht het orkest Wiesbaden, Luzern (Lucerne Festival), Londen (BBC Proms), Birmingham en Dublin. De concerten in Luzern, Londen en Dublin waren rechtstreeks op de radio in de betreffende landen te volgen. 3 *Royal Albert Hall, Londen*

Die 'Tragische' punktgenau

Großes Festspielhaus Salzburg: Concertgebouw Orchester unter Jansons mit *Mahlers Sechster* (...) das auch mit brillanten Soli glänzende Orchester seine jahrzehntelange Mahler-Tradition souverän einbrachte.

Die Presse, 26 augustus

Am Zenit angekommen Salzburg: Mariss Jansons mit Mahler

Dieses Konzert zählt zum Aufwühlendsten, was man in dem Bereich heuer bei den Festspielen bisher zu hören bekam. (...) Ein großer, wichtiger Maestro. *Kurier, 26 augustus 2005*

Heftige Hammerschläge nicht nur im Finale

Die kritischen Einwände sollen aber nicht bedeuten, daß diese Wiedergabe der sechsten Symphonie nicht ihre eigene Größe und beeindruckende Wirkung besaß. Schließlich ist das Concertgebouw-Orchester mit seinem vollen, dunklen Streicherklang, seinen mächtigen Klangprojektionen, seiner Spielelastizität und wie selbstverständlich wirkenden Präzision ein Garant für eine adäquate Werkdarstellung. *Faz, 26 augustus*

Salzburg: Concertgebouw, Mariss Jansons Das Licht des Widerspruchs

Ein ungewöhnliches, spannendes, bejubeltes Ereignis. (...)

Die Klankbilder und Rhythmen, Motive und Themen sind extrem klar und durchscheinend, ja in vieler Hinsicht von gereizter Schärfe und kantiger Härte. *Kronenzeitung, 26 augustus*

zaterdag 27 en zondag 28 augustus

Terwijl het orkest in Wiesbaden en Luzern concerteerde, presenteerden de afdelingen public relations en marketing het nieuwe seizoen aan het

publiek op de Uitmarkt op het Museumplein. Traditiegetrouw samen met het Concertgebouw, de Vereniging Vrienden en Jongerenvereniging Entrée. De bezoekers van de Uitmarkt konden zich via de informatiekramen en de bemanning ervan volledig laten informeren. 4

Gezocht: 999 nieuwe Vrienden

De Vereniging Vrienden van het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest trad in september naar buiten met een groot-schalige publiciteitscampagne om opnieuw de aandacht te vestigen op het belang van de vereniging, en natuurlijk om heel veel nieuwe Vrienden te werven. Met felgekleurde folders en honderden affiches, mailings, advertenties, een extra informatiebalie in de ontvangsthuis van het Concertgebouw en optredens van Vriendenkranswinnaars in de Grote Zaal kreeg deze succesvolle actie tijdens de Uitmarkt gestalte.

Kultur- und Kongresszentrum Luzern, Zwitterland

Mahler – Symphony No. 6 in A minor

What Jansons gave was a thrilling interpretation, graphically portrayed. (...) In the company of the Royal Concertgebouw Orchestra and Jansons its became an experience shaded by passion and admiration...to be taken on this journey was an honour. *Classicalsource.com, 1 september*

Lutosławski, Brahms Exemplarisch

Exemplarische Interpretationen, die an Spieltechnik, Strukturbewusstsein, Ausdruckskraft und Klangsensibilität keine Wünsche offen liessen, prägten das erste Konzert des Koninklijk Concertgebouworkest unter der Leitung von Mariss Jansons. (...) Seine Musiker kennen ihn perfekt, und er sie, und deshalb gelang auch diese Interpretation vollkommen – eben: 'Koninklijk'. *Der Landbote, 1 september*

Proms 2005 Albert Hall

It was evident from the opening bars that this time it was going to be the real thing. The tramp of the martial beat underfoot, the strings digging deep into their appoggiatura accents, the wind adding their own plangent punctuation: this, one felt, was how it was meant to be.

The Evening Standard, 2 september

Proms Albert Hall & Radio 3

The Royal Concertgebouw is an orchestra at the peak of its form, one of the most desirable in the world. Its playing here testified to its wonderful breadth and depth of sonority, to the individual glories of its component sections and to the confidence of its solo-playing.

There was a luminous maturity to the sound, whether in the seasoned richness of the brass, the mellow warmth of the woodwind or the strength and the suppleness of the strings. It is, therefore, a finely

tuned instrument for any conductor to have charge of, but it was the force of Jansons's genius and personality that animated the Mahler symphony and made it so overwhelming. Focus, firm ideas about detail and malleable phrasing were only part of the plan here, though they in themselves produced revelations about texture and timbres.

More important is that Jansons can see how the switches of mood, the contrasts between threat and solace, and the tentative optimism before the great cataclysm of the finale form such an all-consuming perspective. This was predictably going to be one of the season's

greatest Proms, but, as ever with Jansons, he surpassed even the highest expectations. *The Daily Telegraph, 2 september*

Wettstreit um Europas Orchesterkrone

Die Konzerte der Berliner Philharmoniker und des Concertgebouw Amsterdam gehören traditionell zu den Höhepunkten des Lucerne Festivals. Unter Simon Rattle und Mariss Jansons bestätigten beide ihren Status als Europas Orchester-Elite. An drei Abenden Anfang Woche zeigten sich die Holländer unter ihrem lettischen Chefdirigenten Mariss Jansons nicht nur von ihrer besten Seite, sondern auch als vielseitig versierter Klangkörper. *Bündner Tagblatt, 5 september*

woensdag 7 en donderdag 8 september

Het is al enige jaren mogelijk om voorafgaand aan de concerten in de B-serie en sommige concerten in de E-serie sfeervol te dineren in de Spiegelzaal. Op 7 en 8 september was de start van de B-serie, en dus ook de aftrap van de reeks diners. De catering werd wederom verzorgd door Martiniar. Een van de directie- of orkestleden gaf tijdens het dessert een toelichting op het programma of uitleg over een van de aspecten waar het orkest in zijn dagelijke gang van zaken mee te maken heeft. Gelet op de belangstelling voor deze diners mag geconcludeerd worden dat deze extra service erg op prijs wordt gesteld.

vrijdag 9 september

Op vrijdag 9 september werden de certificaten uitgereikt aan de studenten die het seizoen 2004-2005 hebben deelgenomen aan de Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest: Clemens van der Feen, *contrabas*, Marianna Rácz, *viool* en Laura van der Stoep, *altviool* sloten dit tweede Academiejear succesvol af. Zij zijn begeleid door respectievelijk Rob Dirksen, Henriëtte Luytjes en Eva Smit.

zondag 11 september

Jongerenvereniging Entrée startte het seizoen met een grootschalig en uitermate belangrijk project: SOUK Dutch Moroccan Music Experience. Bekende artiesten met verschillende achtergronden en stijlen traden op in de Grote Zaal, de Koorzaal, de Spiegelzaal en verschillende foyers van het Amsterdamse Concertgebouw. DJ's en populaire Marokkaanse feestbands sloten de avond af met verrassende dansmuziek. De rol van Entrée is binnen de totstandkoming van SOUK conceptueel en productioneel geweest. Samen met Holland Symfonia is bedacht welke Marokkaanse en Nederlandse artiesten bij dit project betrokken zouden worden. Er zijn hiervoor diverse adviezen ingewonnen van onder meer ook enkele Marokkaanse jongerenorganisaties zoals Atlas Bridges en Tans. De bestuursleden van Entrée zijn bijvoorbeeld naar de Dappermarkt geweest om aan mensen op straat te vragen welke Marokkaanse artiesten populair zijn, of de mensen überhaupt ooit van het Koninklijk Concertgebouworkest hadden gehoord en of ze het Concertgebouw eens wilden bezoeken.

Mariss Jansons und das Concertgebouw-Orchester mit Mahlers VI

Über die Aufführung durch das Koninklijk Concertgebouworkest Amsterdam unter Mariss Jansons ist viel, eigentlich schon alles gesagt, wenn man feststellt, dass hier dieses Ganze, dieses Weltgebäude im Untergang dargestellt worden ist, wie man es sich schlüssiger und ergreifender nicht denken kann. Dieser Sonntagabend in der Philharmonie war ein Höhepunkt, vielleicht sogar der Höhepunkt des Musikfests.

Berliner Zeitung, 13 september

donderdag 15 en vrijdag 16 september

Van 1997 tot 1999 was Peter Ruzicka (dirigent, componist en artistiek manager) artistiek adviseur van het KCO. Hij maakte in september zijn debuut als dirigent bij het orkest. Als artistiek directeur van de Salzburger Festspiele bracht hij de jonge Oostenrijkse violist Benjamin Schmid mee, die daar ook te gast was. Hij soleerde in Ruzicka's werk: *...Inseln, Randlos...* 5

zondag 18 september

Op zondag 18 september werd de 21ste Dam tot Damloop (16,1 km van Amsterdam naar Zaandam) gelopen. Aan de bedrijvenloop deden vier enthousiaste teams mee van orkestleden, stafmedewerkers en medewerkers van het Concertgebouw. De Vrienden van het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest maakten deelname van de lopers mogelijk. 6

vrijdag 23 september

Op vrijdag 23 september nam het KCO afscheid van vier orkestleden die allen bij het KCO een enorme artistieke staat van dienst hadden opgebouwd: Werner Herbers, Johan Kracht, Reiko Sijpkens en Paul Verhey. In de Spiegelzaal werden zij onthaald op veel warme woorden en ludieke optredens. 7

Verrassend debuut voor Stotijn

Krachtig en dramatisch klonk tot slot Beethovens *Eroica*, waarbij Haitink als musicus onder de musici de orkestleden vrij liet spelen zonder hen in een bepaalde richting te dwingen, en toch samen met hen een sterke organische eenheid realiseerde. *Telegraaf*, 26 september

5

6

oktober 2005

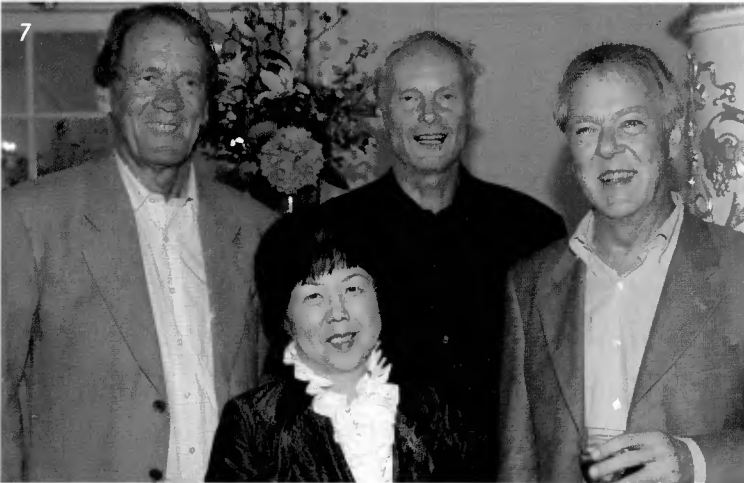

KCO-portret door NDR Kultur

De Nord Deutsche Rundfunk (NDR) heeft zogenaamde thema-avonden over de grote Europese orkesten zoals de Wiener en de Berliner Philharmoniker. Dit jaar wilden zij ruimschoots aandacht aan het KCO besteden. Het werden drie uitzendingen van in totaal vier uur radio met muziek en gesprekken. Belangrijkste onderwerpen waren: chef-dirigent Mariss Jansons, de eredirigenten, de klankkleur, de internationale reputatie, RCO Live, het bijzonder brede repertoire en de democratische structuur van het KCO.

Dvořák Symfohony No 9 'From the New World'

Warmth and refinement in the Dutch hall's glorious acoustic. A splendid memento of the start of a new orchestra/conductor relationship. Performed with his customary warmth and refinement, Jansons's New World is a notable achievement. Add to that the grateful acoustic of the Dutch orchestra's glorious hall, sounding more open and spacious than it sometimes can, and this is fine achievement and another feather in the cap of the 'own label' movement. The only downside is the short measure.' *Gramophone, oktober*

donderdag 6 en vrijdag 7 oktober

Onder leiding van dirigent David Robertson beleefde Louis Andriessens TAO, uit *Trilogie van de Laatste Dag*, haar KCO-première. Ook het werk *Colors of Crimson* van de componist Sheng (Europese première) met als spectaculaire solist Colin Currie (marimba) paste geheel in het adembenemende China Festival dat in oktober plaatsvond in Amsterdam. Dit festival mondde uit in een bonte stoet aan voorstellingen, tentoonstellingen en lezingen bij tal van andere Amsterdamse kunstinstellingen. 8

Chung is soeverein over de partituur

Belangrijkste stemmen bloeiden op tegen de achtergrond van de rest van het orkest. Melodielijnen kregen de ruimte om mooi uit te zingen. En wat een geweldige, vooral jonge, blazers heeft dit orkest. Het publiek wist na afloop niet voor wie het het hardst wilde applaudisseren.

Trouw, 17 oktober

Majestueuze kleurenpracht

Chung schildert met de ongelooflijke fraaie en expressieve kleuren van het Concertgebouworkest. Het is opvallend hoezeer dit ensemble ondanks de recente mutaties zijn traditionele niveau bewaart.

Telegraaf, 17 oktober

donderdag 20 oktober

Op donderdag 20 oktober vond er een proefspel plaats voor de Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest. Er namen drie cellisten en negen violisten deel. Atie Aarts (cello) en Sanne Hunfeld en Marta Hernando Jiménez (beiden viool) werden uitgenodigd voor een plaats in de Academie. De jury van dit proefspel bestond uitsluitend uit leden van het KCO.

maandag 31 oktober

Op maandagavond 31 oktober vond in de Kleine Zaal van het Concertgebouw de eerste Gouden Gilde Soirée plaats voor leden van het Gouden Gilde. ⁹ Voorzitter ir. Alexander van Wassenaer in gesprek met twee oud-voorzitters: drs. R. Reibestein en mr. J.W. Verloop.

november 2005

10

Beethoven & Brahms RCO live, RCO 05002

Jansons' s shaping of the music is unexceptionable and the orchestral playing is mostly extremely beautiful. *Gramophone, november*

zaterdag 19 november

Na de Edison van vorig jaar is de opname van Mahlers symfonieën van het KCO onder Riccardo Chailly ook in de prijzen gevallen bij de jaarlijkse uitreiking van de 'Preis der deutschen Schallplattenkritik' op 19 november. De prijs bestaat al sinds 1963, en wordt sinds 1980 toegekend door een forum van critici, publicisten en uitgevers uit de Duitstalige landen, met als doel om 'uitgaven van ware artistieke betekenis' te onderscheiden, en op deze wijze bekendheid te geven bij een breed publiek. Adjunct-directeur Sjoerd van den Berg nam tijdens een feestelijke bijeenkomst in de Philharmonie in Berlijn de prijs in ontvangst. 10

woensdag 23 november

Ieder jaar organiseren het KCO en het Concertgebouw samen een Sinterklaasfeest voor de kinderen en kleinkinderen van alle medewerkers, dit jaar ruim 120. De middag begon met een optreden, waarna Sint en de Pieten hun opwachting maakten. 11

woensdag 30 november

De wereldvermaarde Zubin Mehta maakte – veel te laat – zijn langverwachte debuut bij het KCO. Orkest, publiek, maar vooral ook de dirigent zelf toonden zich zeer enthousiast. Hij was gaarne bereid na afloop van een van de repetities persoonlijk uitleg te geven aan een groep scholieren, die de repetitie bijwoonde. 12

11

Groots debuut Zubin Mehta

(...) een ronduit verpletterende uitvoering van Bruckners *Achtste*, waarin het KCO een ongelooflijk spelniveau bereikte. Mehta dirigeerde het stuk zonder partituur en wist precies wat hij wilde. Dit was een Bruckner waaraan een doordachte, diep overtuigende visie ten grondslag lag. Elke inzet was even verzorgd, en opvallend teder, en gedurende de momenten waarop Bruckner alle sluisen openzet en de muziek als muren van vallend water op de luisteraar afkomt, bleef de klank in balans, transparant. Wonderbaarlijk! Het was alsof Mehta al duizend concerten in het Concertgebouw heeft gegeven. Het allermooist was het Adagio, waarin de strijkers klonken als het zachtste zijde. Met de hemelse akkoordenopenvolging vanaf maat 25 bracht Mehta tranen in de ogen. *Parool*, 2 december

Dix ans de chefs-d'oeuvre au Concertgebouw

Anthology of Royal Concertgebouw Orchestra (1960-1970)

Et à la tête d'un des meilleurs orchestres du monde, le Royal Concertgebouwd' Amsterdam. Vous aurez une idee assez juste de ce coffret-tre'sor. Dans la serie d' archives reeditées par l' orchestre lui-même, il propose des bandes radio datant des années 1960 et contient quelques pépites inestimables (Falstaff de Verdi par Giulini, Debussy par Boulez, Prokofiev par Ancerl, Lutoslawski par lui-même). Une leçon de musique et en même temps un témoignage sur l' art de diriger au siècle dernier.

La Croix, 10 december

donderdag 22 december

Een bijzondere dag voor concertmeester Vesko Eschkenazy. Een mecenas, die anoniem wil blijven, redde Eschkenazy's waardevolle viool, die hij in bruikleen had van de Deutsche Bank. De bank wilde de viool verkopen. Tijdens een bescheiden lunch vond de overdracht plaats, in aanwezigheid van de mecenas, bestuursleden van de Stichting Donateurs, een vertegenwoordiger van de Deutsche Bank, de directie van het KCO en Vesko zelf.

donderdag 22 december

Na afloop van het concert op donderdag 22 december nam het KCO afscheid van Kees Olthuis en Cecilia Oomes. Beiden waren lang en intens aan het KCO verbonden geweest. Van Kees Olthuis, die tevens als componist actief is, werden zelfs meerdere werken uitgevoerd. In de Spiegelzaal ging hun afscheid gepaard met mooie woorden en optredens van collega's. 13

donderdag 22 en vrijdag 23 december

Onder leiding van chef-dirigent Mariss Jansons beleefde Henzes *Sebastian im Traum* zijn wereldpremière. Deze compositie is geschreven in opdracht van de Eduard van Beinum Stichting, het Koninklijk Concertgebouworkest, het Tonhalle Geschellschaft Zürich en de New York Philharmonic. Voorafgaand aan deze concerten gaf Joel Ethan Fried, adjunct directeur artistieke zaken, een inleiding. Beide avonden was de zaal bijna vol, wat voor de A-serie overigens geen uitzondering meer is.

vrijdag 23 december

Op 23 december ging *Sebastian im Traum* in wereldpremière, een werk dat Hans Werner Henze in opdracht van het KCO gecomponeerd had. In zijn dankbrief aan de directie van het KCO schreef hij het volgende: 'Writing this piece has been a very moving experience indeed, and I feel grateful to you and the orchestra for having given me the chance to do it.'

zondag 25 december

Op de valreep besloot de AVRO de Kerstmatinee toch live uit te zenden. Op het programma stond onder meer het *Gloria* van Poulenc. Wederom volgden ruim honderdduizend geïnteresseerde kijkers dit concert. Vele tienduizenden luisterden naar de radio.

Bernstein en Poulenc overklast door nieuwe Henze

Dichtgesmeerde basakkoorden, waaruit heel lekker contrafagot en tuba naar boven kwamen, daar begon het mee. Maar al snel was er die typerende Henze-afwisseling van lyriek, spanning en kleur. Vooral de vele door Trakl in zijn gedicht opgesomde kleuren kan Henze feilloos in muziek vertalen. (...) Jansons' affiniteit met de nieuwe muziek was overduidelijk. *Trouw*, 27 december

januari 2006

zondag 1 januari

Chef-dirigent Mariss Jansons dirigeerde voor het eerst het wereldberoemde Nieuwjaarsconcert van de Wiener Philharmoniker op 1 januari, een enorme eer. Voorafgaand aan de televisie-uitzending (wereldwijd meer dan 65 landen) interviewde Joop van Zijl, de traditionele presentator van het Nieuwjaarsconcert uit Wenen, Mariss Jansons. In dit voorprogramma waren beelden te zien uit de repetitie van de Kerstmatinee.

Le sacre de Petrouchka

Dirigé par Mariss Jansons, son nouveau patron (le sixième de son histoire), l'orchestre du Concertgebouw délivre une éblouissante leçon d'illusionnisme instrumental – piano, xylophone et célesta évoquant dans le suralgu le timbre cristallin du glockenspiel, flûte et clarinette imitant les rouleaux mécaniques de limonaires. Quant à la rengaine populaire ('Elle avait une jambe de bois'), elle claudique insolemment, avec une gouaille acide. Mais c'est dans le 'Tour de passe-passe' qu'admirait tant Debussy, à la fin du premier tableau, que la flûtiste solo de l'orchestre, Emily Beynon, déploie les sortilèges les plus arachnéens – tirant les fils de la marionette, sans dévoiler les ficelles du montreur. *Telerama, 11 januari*

dinsdag 10 januari

Op de eerste repetitie van het nieuwe jaar was er de gebruikelijke nieuwjaarskoffie voor orkest- en stafleden in de Spiegelzaal. Algemeen directeur Jan Willem Loot gaf een korte nabeschuiving over 2005, voor het KCO een bewogen en succesvol jaar.

maandag 16 januari

Op 16 januari werden de plannen rondom het Sjostakovitsj+ project gepresenteerd aan de pers in de vorm van een geanimeerde perslunch. Het Koninklijk Concertgebouworkest stelde in de eerste helft van 2006 in binnen- en buitenland de muziek van Sjostakovitsj centraal in negen orkestprogramma's. Naast chef-dirigent Mariss Jansons verleenden dirigenten en solisten van grote faam hun medewerking, zoals Marin Alsop, Daniel Harding, Kurt Masur en Markus Stenz. 14

Jansons' Sjostakovitsj zeldzaam opwindend

Jansons zocht de verplettering gisteravond juist in een uitgesproken subtiele opbouw van het eerste deel. Na een forse introductie werd het 'invasiethema' met een nauwelijks hoorbaar roffeltje ingezet, en zeer gestaag en griezelig precies uitgewerkt tot donderende martiale

overdaad – door Jansons met omhoog klauwende handen aangevuurd. Het effect was zenuwslopend, zeldzaam opwindend en nu al historisch.

NRC, 20 januari

Beter kun je Sjostakovitsj niet krijgen

Jansons bouwde die kinderlijk hinderlijke melodie verfijnd op, met veel suspense. Hij liet de snaartromelaar bijna onhoorbaar beginnen en bijna onmerkbaar luider worden, als een leger dat van heel ver dichterbij kwam. En dat vervolgens vergruisd werd door het imposante strakke koper. Lyrische strijkers in het derde deel, een luid grimlachend slot: beter kun je Sjostakovitsj niet krijgen. *Trouw, 23 januari*

zondag 22 tot donderdag 26 januari

Mariss Jansons werd tijdens de Franse MIDEM muziebeurs in Cannes verkozen tot artiest van het jaar.

Wahrlich königlich: Das Concertgebouw Orchester unter Jansons

Klassik.com Shock als Ereignis (Jansons liess die Philharmonie jubeln) Das Königliche Concertgebouw Orchester Amsterdam tat bei seinem grandiosen Auftritt in der Kölner Philharmonie freilich alles, das Ereignis dennoch als Shock und Überraschung zu inszenieren. Mit einer fast ins Unhörbare gesteigerten Pianissimo=Kultur fürhte und zwang der superiore Maestro Mariss Jansons seine exzellenten Musiker zum Sprung in die Katastrophe – ein Ereignis. *Kölner Stadtanzeiger, 28 januari*

zaterdag 28 januari

Op woensdag 18 januari maakte de NOS televisie-opnamen van een aantal bekende mensen uit het Nederlandse muziekleven, waaronder Jacob

Slagter. De opnamen werden verwerkt tot een televisieprogramma met als thema 'Mozart', dat werd uitgezonden op zaterdag 28 januari.

zaterdag 28 januari tot en met donderdag 16 februari

Donderdag 26 januari vertrok het Koninklijk Concertgebouworkest voor een zeer uitgebreide tournee door Europa en de Verenigde Staten onder leiding van chef-dirigent Mariss Jansons. De reis begon in Keulen, en vandaar ging het naar Londen. Rondom de concerten in Barbican Hall werd een presentatie gegeven over de geschiedenis van het KCO. Deze presentatie, gemaakt door Jette Straub, was een gezamenlijk initiatief van het KCO en Barbican Hall. Er was een powerpointpresentatie en in zes luisterhoeken was muziek te beluisteren met behulp van een kop-telefoon, gedirigeerd door Mengelberg, Van Beinum, Haitink, Chailly, Jansons en gastdirigenten. Ook was er een fototentoonstelling ingericht. De presentatie genereerde veel belangstelling, ook werden er veel cd's verkocht. Gezien het grote succes zal worden bekeken of deze presentatie voortaan ook in andere zalen kan worden vertoond. Na een optreden in Brussel, via Las Palmas en Tenerife – waar Alexander Kerr en Ken Hakkii soleerden in Mozarts *Sinfonia concertante* – reisde het orkest naar de Verenigde Staten. Hier werd gespeeld in Chicago, Washington en New York. Aansluitend organiseerde de Amerikaanse Vriendenvereniging van het KCO, 'the American Friends of the RCO', nog twee optredens van ensembles van leden van het KCO. Op donderdag 16 februari trad het Koper van het KCO (The Brass of the RCO) op in de Landmark aan het West Central Park in New York. Op vrijdag 17 februari speelden de blazers van het KCO (het RCO Wind Ensemble) in 'Barge Music' een concert. Het was een uitdaging voor de musici en een grote vreugde voor de Amerikaanse Vrienden.

Auditorio Tenerife, Santa Cruz, Spanje

'The playing of the Amsterdam orchestra especially horns and trombones, was almost painfully beautiful' *Financial Times* 31 januari

But if any conductor, any group of players, could raise a finger to virtual reality, it is Jansons and the Concertgebouw Orchestra *The Times* 31 januari

This was a performance, played with the Concertgebouw's phenomenal spectrum of colouring, phrasing and dynamic subtlety, that asserted the symphony's organic structural credentials and spoke of deep-seated, human feelings throughout its ample, 80-minute span.

Telegraph, 1 februari

donderdag 2 februari

Tijdens de ochtendrepetitie op woensdag 14 december heeft de populaire Franse culturele zender Mezzo televisie-opnamen gemaakt, voor uitzending op 2 februari. Het KCO werkte graag aan deze uitzending mee omdat zij extra reclame opleverde voor de cd-verkoop in Frankrijk.

Affiches KCO in Stedelijk Museum

Wie in de maanden februari, maart, april en mei het Stedelijk Museum bezoekt, heeft daar affiches van het Koninklijk Concertgebouworkest zien hangen. Deze maakten onderdeel uit van de tentoonstelling Gespot, met een keuze uit de collectie recente aanwinsten van kunstenaars en ontwerpers uit binnen- en buitenland. Een van de vertegenwoordigde kunstenaars was grafisch ontwerper René Knip die de huidige huisstijl van het KCO heeft ontworpen. Hiervoor is veel waarde-ning, zowel intern als extern, de huisstijl heeft een duidelijk eigentijds stempel en wordt algemeen gezien als gedurfd voor een gevestigd cultureel instituut als het KCO.

The weekend was dominated by a visit from the Royal Concertgebouw Orchestra of Amsterdam, under recently appointed chief conductor, Mariss Jansons. Both concerts at the Barbican were packed out. (...) this orchestra is caviar. *The Sunday Times*, 5 februari

'There could have been no better start to this year's Shostakovich celebrations than the performance of the Leningrad symphony by Amsterdam's Concertgebouw Orchestra under their chief conductor Mariss Jansons. As for Janson's interpretation, it was inspired, one of the finest orchestral performances this critic has heard in years.

He was lucky to have at his disposal a world-class orchestra on superb form; silken and sonorous strings, delicate woodwind, powerful brass, precise percussion'. *Weekly Brussel, 9 februari*

It is credit not only to Mr Jansons but also his immediate predecessor, Riccardo Chailly, that the orchestra seems to retain the splendid form of its many years under Bernard Haitink. *New York Times, 12 feb (cd recensie)*

Dutch treatment for Shostakovich

(...) all this evinced a world-class orchestra playing at the peak of its technical powers. *Chicago Tribune, 13 februari*

Rallying Call From the Siege of Leningrad

(...) a new level of virtuosity (...) in the sheer nervous energy and power this forceful symphony unleashes, and drew a vivid, virtuosic performance from the orchestra's brass players (...) enveloping, beautifully balanced sound from the orchestra's huge string section - not least the violas (...) and woodwind playing that was suitably acid-tinged. *New York Times, 14 feb*

Jansons and the Concertgebouw: the Sound, the Fury & the Charm
Gentle horns enveloped softly etched violins before poignant trombones and majestic timpani sent the glowing music off into the ether.

Washington Post, 15 februari

woensdag 1 maart

Op 1 maart presenteerde de directie het programma van het seizoen 2006-2007 aan de pers. Er waren maar liefst 35 journalisten aanwezig, alsmede een groep studenten van de faculteit Muziekwetenschap van de Universiteit Utrecht. Zij bezochten deze persconferentie als onderdeel van een cursus Muziekjournalistiek. 16

woensdag 1 maart

Op woensdag 1 maart organiseerde het KCO voor alle orkest- en stafleden een informatiemiddag. Allereerst ging oud-orkestlid Johan Giskes in op veranderingen in de concertpraktijk van het orkest en op de gegroeide artistieke medeverantwoordelijkheid in de laatste veertig jaar. Hij maakte daarbij rijkelijk gebruik van zeldzaam beeldmateriaal en geluidsopnamen uit het Gemeentearchief.

Vervolgens spraken dr. ir. Jan de Laat en prof. dr. ir. Wouter Dreschler, werkzaam als audioloog en onderzoeker aan het Leids Universitair Medisch Centrum en het AMC en zeer bekend met gehoorkwesaties bij musici. Zij presenteerden de resultaten van een groot gehooronderzoek dat onder verschillende Nederlandse orkesten gehouden is. Deelnemende orkesten waren het KCO, het Nederlands Philharmonisch Orkest, Holland Symfonia, het Residentie Orkest en het Gelders Orkest.

donderdag 9 en vrijdag 10 maart

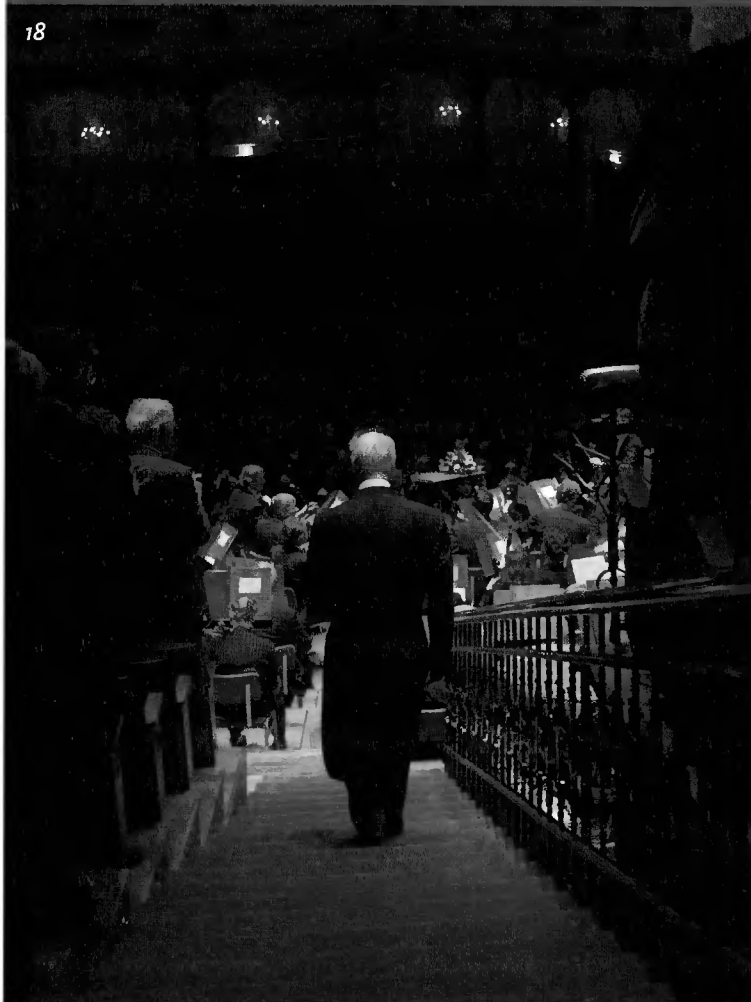
In opdracht van het KCO componeerde Hans Kox *Umbrae Futurae*, dat hij opdroeg aan Dmitri Sjostakovitsj. Op 9 en 10 maart vond de wereldpremière plaats van dit werk, dat in feite bestaat uit twee delen van de *Vijfde symfonie* waar Hans Kox aan werkt. Tijdens dezelfde concerten voerde het KCO de Nederlandse première uit van *Klaviermusik mit Orchester (voor piano met de linkerhand)* van Paul Hindemith.

Dit werk is oorspronkelijk geschreven in 1922 voor de Weense pianist Paul Wittgenstein, die tijdens de Eerste Wereldoorlog als officier in het Oostenrijkse leger zijn rechterarm verloren had.

vrijdag 17 maart

Op 17 maart organiseerde het KCO voor het eerst een 'oorcollege'. Tijdens dit extra concert, in het kader van het project Sjostakovitsj+, werd door dirigent Markus Stenz een uitleg gegeven van de gespeelde werken, waarbij het orkest een aantal illustratieve muziekvoorbeelden speelde. Op deze wijze werden de toehoorders ingewijd in bepaalde muzikale aspecten van de werken, die vervolgens integraal werden uitgevoerd. Om dit 'oorcollege' te ondersteunen maakte het KCO gebruik van camera's en projectie op een groot videoscherm in de zaal. 17

donderdag 23 maart

In opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte Talmon Communicatie een film over Nederland. Deze film moest op een boeiende eigentijdse en realistische wijze Nederland in beeld brengen. Hiertoe werd een aantal in Nederland werkende buitenlanders gevolgd, waaronder orkestlid Monica Grosman. Op 23 maart jl. ging deze film in première op het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag. De film is te bekijken via www.visions.nl. Hij is gemaakt in 13 talen, en zal aan 2000 televisiestations in de hele wereld worden aangeboden. Daarnaast wordt hij vertoond op alle Nederlandse ambassades in het buitenland.

vrijdag 24 maart

De Hongaarse dirigent en componist Peter Eötvös dirigeerde op 24 maart een geheel Nederlands-Hongaars programma met onder meer een van zijn eigen werken (Nederlandse première met een bijzondere 'nieuwe' piano) en de wereldpremière van Peter-Jan Wagemans' *Gravity Music*. Bij het concert was op uitnodiging van de Hongaarse Ambassadeur in Nederland een grote delegatie gasten aanwezig, die in de pauze door de dirigent werd begroet.

eind maart/begin april

Eredirigent Bernard Haitink dirigeerde viermaal een programma met twee van zijn lievelingswerken: Mozarts *Vijftiende pianoconcert* met als solist Ronald Brautigam en de *Zevende symfonie* van Bruckner. Deze symfonie is een van de meeste gespeelde symfonieën van het KCO, alleen Bernard Haitink tekende tussen 1961 en 2006 al voor 34 uitvoeringen. 18

april 2006

vrijdag 7 en zondag 9 april

De uitvoeringen van de *Passies* van Bach behoren tot de jaarlijkse hoogtepunten. In 1899 riep Willem Mengelberg deze traditie in het leven. Sindsdien zijn bijna onafgebroken de *Johannes-* en *Matthäus-Passion* onder leiding van bijvoorbeeld Mengelberg, Jochum, Harnoncourt, Chailly, Koopman en Herreweghe uitgevoerd. Dit jaar leidde de Engelse dirigent Sir Roger Norrington de *Johannes-Passion*.

maandag 17 april

Muzikanten van 12 tot en met 27 jaar konden zich aanmelden om geselecteerd te worden voor het Groot Entrée Orkest 2006. De 100 uitverkorenen werden gedurende drie intensieve, leerzame en vooral leuke weekenden gecoacht door leden van het KCO. De grote finale was 17 april 2006: een optreden in de Grote Zaal van het Concertgebouw onder leiding van Jacob Slagter en met pianist Ivo Janssen als solist. De fans in de uitverkochte Grote Zaal reageerden met groot enthousiasme. 19

CD-Klassiek

Er is weer alle reden verliefd te zijn op het Koninklijk Concertgebouw-orkest. Chef Mariss Jansons is in Amsterdam definitief op zijn plaats gevallen. Hier twee nieuwe cd-producties: de *Zesde symfonie* (1904) van Mahler en de *Tweede* (1901) van Sibelius: ze worden glansrijk uitgevoerd, op historisch hoog niveau. Want de glans komt niet alleen van de afwerking, de foutloosheid, de verrukkelijke stemming van het orkest. Het is vooral de innerlijke gloed, de muzikale doorleefdheid, die de interpretaties geslaagd maakt- zowel in het noordse als in het jiddische. *Elsevier*, 22 april

woensdag 26 april

Op woensdag 26 april woonden Prinses Máxima en Prins Willem Alexander met vrienden het concert bij waar Vadim Repin in soleerde. Sinds het concert op 1 februari 2002 ter gelegenheid van hun huwelijk hebben zij een speciale band met deze violist.

vrijdag 28 april

Op zaterdag 28 april werd als extra concert een tweede 'oorcollege' gegeven. De opzet was anders dan op 17 maart. Acteur en musicus Walter Crommelin kroop in de huid van Sjostakovitsj om de toehoorders een indruk te geven van de dieper liggende redenen achter de opzet van zijn in menig opzicht opmerkelijke *Zesde symfonie*. Volgens de uitslag van een enquête, gehouden onder het publiek van die avond, werd dit experiment zeer op prijs gesteld.

mei 2006

woensdag 10 mei

Op uitnodiging van bestuurslid Jan Maarten Boll woonde de staatssecretaris van Financiën, mr. drs. J.G. Wijn, het concert op 10 mei bij. In de pauze ontmoette hij in de Artiestenfoyer enkele leden van het Verenigingsbestuur. De directie heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om de heer Wijn uitvoerig te informeren over de toekomstplannen van het KCO.

woensdag 11 mei

De besturen van het Willem Mengelberg Fonds (WMF) en de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest zijn met elkaar overeengekomen dat het WMF zou worden ondergebracht bij de Stichting als Fonds op Naam. Daarmee werden naam en doelstelling van het fonds gewaarborgd. Op 11 mei 2006 werden daartoe de stukken getekend. 20

zondag 21 mei

In aanwezigheid van meer dan 230 orkest- en stafleden en Mariss en Irina Jansons vond in de voormalige en geheel verbouwde Cineac in de Reguliersbreestraat het tweejaarlijks personeelsfeest plaats. Het concept week af van de voorgaande feesten, zo trad een DJ op. Door de enorme verjonging in het orkest en bij de staf viel de door de feestcommissie gekozen opzet zeer in de smaak. Het vertonen van oude filmjournaals van Polygoon was voor velen een verassing, en het besef om te behoren tot een instituut met een dergelijk roemruchte geschiedenis gaf een gevoel van trots. Algemeen directeur Jan Willem Loot sprak de jubilarissen toe, te weten Edith Neuman (die haar 40-jarig jubileum vierde), en Theo Wolters, Cleora Waterman, Jacob Slagter, Gerda Ockers en Else Broekman, allen 25 jaar aan het KCO verbonden. 48

21

De voorzitter van het Verenigingsbestuur (de ondernemingsraad), Jan Kouwenhoven, hield een geestige speech, wederom een onvolprezen bijdrage aan de feestvreugde. Ook waren er ludieke optredens van orkestleden 27

maandag 22 en dinsdag 23 mei

Van maandag 22 tot en met woensdag 24 mei bracht H.M. de Koningin op uitnodiging van de President van de Republiek Letland, mevrouw Vaira Vike-Freiberga, een driedaags officieel staatsbezoek aan Letland. Op uitdrukkelijk verzoek van H.M. de Koningin leverde Het KCO de zogenaamde contraprestatie. Dit is een geschenk van de vorstin aan de gastvrouw en is bedoeld om de gasten op die avond een indruk te geven van Nederland. Aangezien Mariss Jansons van oorsprong Let is, leek het Majesteit gewenst om het orkest daar te presenteren.

Het concert vond plaats in de Nationale Opera van Letland. Mede op verzoek van Mariss Jansons bestond het merendeel van de bezoekers uit muzikliefhebbers. Het concert werd live uitgezonden op de Letse radio en televisie en was te volgen op een groot beeldscherm op het plein voor de Dom. Hierdoor kon heel Letland deelgenoot zijn van dit concert. Tevens woonden 400 studenten de repetitie bij. Na afloop van het concert werd een delegatie van het orkest aan Hare Majesteit en de Letse president voorgesteld.

Die middag kreeg Mariss Jansons, die sinds de onafhankelijkheid van zijn geboorteland formeel niet de Letse maar de Russische nationaliteit had, uit handen van de Letse presidente Vaira Vike-Freiberga een gloednieuw Lets paspoort en daarmee de Letse nationaliteit.

22

49

Daarnaast verleende zij hem de hoogste onderscheiding van het land, de Orde van de Drie Sterren. Ook koningin Beatrix kreeg een dergelijke onderscheiding, zij het met nog meer versierselen. Mariss Jansons ontving bovendien een eredoctoraat van de Letse Muziekacademie.

In verband met de bijzondere betekenis die dit bezoek aan Riga voor Mariss en Irina Jansons had, boden zij op maandagavond het gehele orkest een diner aan. Deze geste werd zeer op prijs gesteld. 22

Sibelius: Symphony No. 2

The Royal Concertgebouw's playing – whether in individual solos or in the majestic full-orchestra climaxes of the finale – is a wonder of sonority, colour, character and technical acumen. One of the things that Jansons can get orchestra to execute so superbly is the hushed

pianissimo, as here in the calm after the storm in the slow movement. Another is the way he can build tension through elucidating key strands of texture and strengthening the clashes and momentum that ensue. Nor is this any trick of cunningly placed microphones, since experience tells that he can do just the same in concerts without them. This is a wondrous performance, spine-tingling, heartwarming and bristling with atmosphere. *Daily Telegraph, 20 mei 2006*

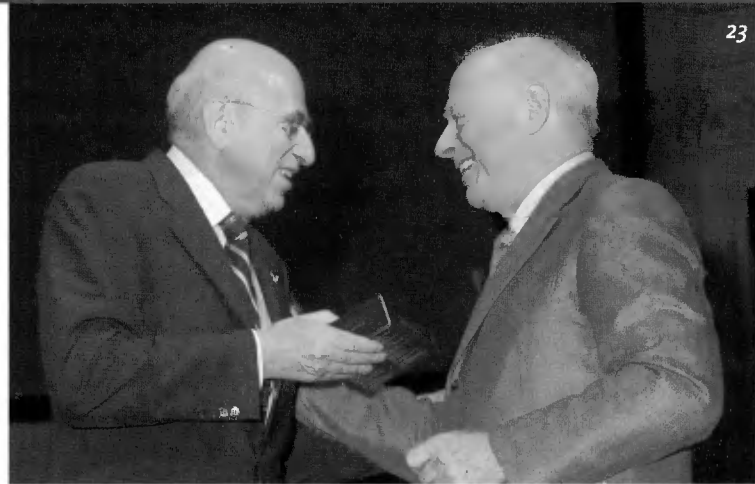
Sibelius: Symphony No. 2

Jansons en het orkest zijn nog zo lekker verliefd en het is een genoeg- en daarvan getuige te zijn: één blok, één aanraking is genoeg om de passie te doen ontvlammen. Ze gaan voor elkaar door het vuur. De hevigheid uit zich in gedurfde crescendi, decrescendi, sforzati en flexibele tempi. Muziek ruiken, voelen en proeven: roomzachte celli, kruidige eerste violen, frisse fanfares voor blazers onder een weldadige noorderzon. *Financieel Dagblad, 27 mei 2006*

Dirigent KCO nu weer Let

Tranen stonden in de ogen van dirigent Mariss Jansons bij zijn triomfantelijke thuiskomst in zijn geboorteplaats Riga. Met een bijna tien minuten durende ovatie werd hij gisteren in de Nationale Opera van Letland gehuldigd. Koningin Beatrix klapte misschien nog het hardst van allemaal. (...) 'Dat is ook een van de doelen van een staatsbezoek: Nederland onder de aandacht brengen', aldus minister Ben Bot van Buitenlandse Zaken. Het meenemen van het Koninklijk Concertgebouworkest, dat overigens geen vergoeding vroeg voor de trip, mét zijn nu echt Letse dirigent, was dan ook een gouden greep.

Parool, 24 mei 2006

donderdag 1 juni

Op donderdag 1 juni werd officieel afscheid genomen van Martijn Sanders, directeur van Het Concertgebouw. Op verzoek van de Raad van Commissarissen voerde het KCO onder leiding van chef-dirigent Mariss Jansons de *Suite uit 'Der Rosenkavalier'* van Richard Strauss uit. 23

zaterdag 3 juni tot en met zondag 2 juli

Het was de laatste jaren een grote wens van Mariss Jansons om weer opera te kunnen dirigeren. Dankzij de vaste samenwerking van het KCO met De Nederlandse Opera kon deze wens dit seizoen in vervulling gaan. In het Muziektheater leidde Mariss Jansons negen voorstellingen van Sjostakovitsj' sleutelwerk *Lady Macbeth van Mtsensk*. 24

Na afloop van de integraal perfecte voorstelling was de euforie compleet. Het was dé avond van Jansons en het Concertgebouworkest.

NRC-Handelsblad, 6 juni 2006

Met een ijzersterke cast, een indrukwekkend splend Concertgebouw-orkest, een schitterend zingend koor en een superieur dirigerende Mariss Jansons, behoort deze Lady Macbeth muzikaal tot het indringendste dat ooit bij DNO te horen is geweest. *Parool, 6 juni 2006*

zondag 2 juni

Evenals vorig jaar sloot 'De Salon' het seizoen feestelijk af met een groots bal waar meer dan zeventienhonderd gasten aanwezig waren. Tijdens dit 'Salon Bal' werd ook de 'Prix de Salon' uitgereikt aan de gelukkige winnaar eerste fluitiste Emily Beynon. Zij zal het geldbedrag van € 7.500,- besteden aan de opname van een nieuwe cd in de serie 'First Chairs of the Royal Concertgebouw Orchestra'. Zo'n honderd professionals – advocaten, consultants, accountants, etc. – zijn inmiddels lid van 'De Salon' en steunen het orkest financieel via de Stichting Donateurs. 25

donderdag 8 juni

Het KCO organiseerde ook dit jaar een gratis toegankelijk Promconcert in de Grote Zaal van het Concertgebouw. 2000 bezoekers luisterden geconcentreerd naar een aantal lichtere stukken van de hand van Sjostakovitsj, gedirigeerd door de dirigente Marin Alson. Het concert was tevens live te volgen zijn via www.concertgebouworkest.nl en www.avroklassiek.nl als webcast (live 'televisie' via het web) en later 'on demand' via dezelfde sites te bekijken. De registratie was via

24

25

26

genoemde adressen ook als download beschikbaar podcast (alleen audio) en vodcast (audio en video). 26

donderdag 8 juni

Alexander Kerr, sinds 1 augustus 1997 concertmeester van het KCO, besloot het orkest te verlaten om een functie te aanvaarden als Professor of Music (violin), Linda and Jack Gill Chair in Violin, aan de Indiana University School of Music. Alex Kerr speelde zijn laatste concert onder leiding van Marin Alsop op 8 juni, waarna het orkest tijdens een receptie afscheid van hem nam. 27

Ein Triumph unter Tränen

Ovationen für ein Konzert, das als Höhepunkt der zu Ende gehenden Saison gelten kann. *Wiener Zeitung*, 20 juni 2006, naar aanleiding van concert in Wenen op zaterdag 17 juni

Eine hinreissende Aufführung, für die das Festwochenpublikum mit nicht enden wollendem Jubel, Ovationen, Bravorufen dankte. Zeigten doch die wahrhaft "königlichen Musiker" all ihre Qualitäten, für die sie so berühmt sind: Kraft und Klangpracht, fabelhafte Harmonie in den Stimmgruppen und Solistenstimmen, mitreissende Frische des Musizierens und minutiöse Reaktionen. *Kronenzeitung*, 19 juni 2006, naar aanleiding van concert in Wenen op zaterdag 17 juni

dinsdag 20 juni

Op dinsdag 20 juni vond het KCO tennistournooi 2006 plaats op Tennispark Goldstar te Amsterdam. Er waren 28 deelnemers, die in drie poules streden om de prijzen.

27

woensdag 21 juni

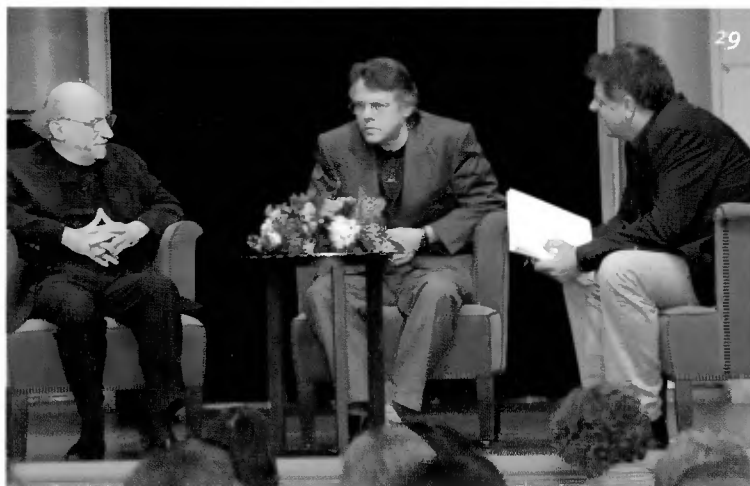
In het seizoen 2005/2006 hebben drie studenten de KCO- Academie succesvol afgerond: Maartje-Maria den Herder (cello), Diet Tilanus (viool) en Nadia Wijzenbeek (viool). Tijdens een feestelijke bijeenkomst, in het bijzijn van hun mentoren en andere betrokkenen, kregen de Academisten als teken van het slagen voor deze opleiding een certificaat overhandigd. 28

vrijdag 23, zaterdag 24 juni

Componiste Elena Firsova was in het kader van het Sjostakovitsj+ project een week te gast in Amsterdam. Zij gaf masterclasses aan het Conservatorium in Amsterdam en was aanwezig bij de wereldpremière van *Garden of Dreams*, dat zij schreef in opdracht van het KCO. Het werk werd door publiek en pers enthousiast ontvangen.

vrijdag 23 juni

De samenwerking met het Holland Festival werd voortgezet met twee abonnementsconcerten van de serie Aanbevolen avontuur die ook onderdeel van het festivalaanbod uitmaken. Het ging hier om het programma met de wereldpremière van *The Garden of Dreams* (opgedragen aan Sjostakovitsj) van de Russische componiste Elena Firsova, Sjostakovitsj' *Tweede celloconcert* (met Truls Mørk als solist) en de KCO-première van Prokofjevs *Zevende symfonie*. Voorafgaand aan het eerste concert, op 23 juni, werd er een themamiddag georganiseerd met discussie, film en kamermuziek. 29

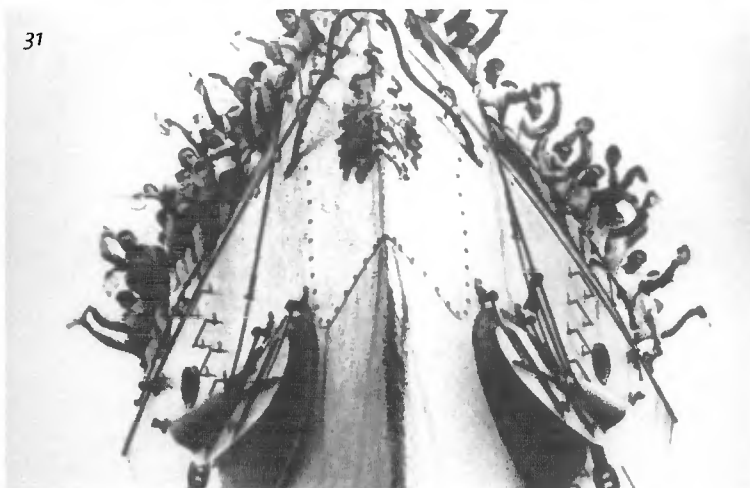
vrijdag 23 juni

András Lehota, Saskia van Bergen-Boon en Geert van Keulen (vlnr), zijn samen maar liefst 118 jaar in dienst geweest van het orkest. Op vrijdag 23 juni namen zij afscheid tijdens een receptie in de Spiegelzaal. 30

donderdag 29 en vrijdag 30 juni

Het Koninklijk Concertgebouworkest sloot het succesvolle Sjostakovitsj+ project spectaculair af op donderdag 29 en vrijdag 30 juni in het Concertgebouw met Eisensteins beroemde film *Pantserkruiser Potemkin*, live begeleid door het orkest met muziek van Sjostakovitsj. Het orkest staat onder leiding van Vassily Sinaisky.

De film is in de loop der jaren door allerlei muziek begeleid, ook werden er geluidsversies van de film gemaakt. In 1975 bestond de film 50 jaar. Bij deze gelegenheid werd de film gerestaureerd. Een nieuwe muzikale begeleiding werd samengesteld uit fragmenten van symfonieën van Sjostakovitsj, waarmee Sjostakovitsj overigens zelf geen bemoeienis had: hij stierf in datzelfde jaar. 31

Gepantserde Sjostakovitsj past goed bij Potemkin

De delen uit de Vierde, Vijfde, Achtste, Tiende en Elfde, en dan met name de gepantserde delen daaruit, pasten perfect bij de film. Toen de boeg van de kruiser over ons heen voer, waren Sinaiski en het gestaalde orkest precies op tijd bij de slotnoot. The End. Prachtig!

Trouw, 1 juli 2006

juli 2006

zondag 9 juli

Op zondagmiddag 9 juli vonden twee wel heel bijzondere Entréeconcerten plaats: schoolkinderen uit groep zes van de Oscar Carréschool te Amsterdam bestegen het podium van de Grote Zaal, samen met leerlingen van de vooropleiding van het Koninklijk Conservatorium te Den Haag, om de gelederen te versterken van niets minder dan het Koninklijk Concertgebouworkest. Een unieke uitvoering van het beroemde muzieksprookje *Peter en de Wolf* van Prokofjev kwam zo tot stand. Hierbij kwam niet alleen de originele muziek tot klinken. Er ging namelijk een aantal miniatures in première dat door de kinderen zelf was gecomponeerd. De componist Ron Ford maakte speciaal voor deze middag een interactieve ouverture, en verbond de verschillende miniatures met de oorspronkelijke muziek van Prokofjev.

Voorafgaand aan de openbare concerten op zondagmiddag vond er een schoolconcert plaats voor dertig basisscholen uit Amsterdam. Ter voorbereiding op dit concert bezochten KCO-leden deze klassen en maakten ze de kinderen, allen uit groep zes, vertrouwd met de muziek en het verhaal van *Peter en de Wolf*. Op deze wijze maken ze spelenderwijs kennis met de klassieke muziek en wordt het slotconcert een feest der herkenning. 32

32

55

Olympisch Stadion, 1934

eens verleid, altijd verblijd

Eens verleid, altijd verblijd

Het publiek van het Koninklijk Concertgebouworkest kenmerkt zich in veel gevallen door een levenslange verbondenheid. Eens verleid, altijd verblijd. *Door Oswin Schneeweisz*

Waarde directeuren,

Afgelopen zondag, 2 april 2006, heeft mijn tante voor de laatste keer mogen genieten van het abonnementsconcert onder leiding van Bernard Haitink. Zij is bijna 89 en de gang naar Amsterdam wordt haar te zwaar.

Haar allereerste concert heeft zij aan de hand van haar moeder mogen meemaken in 1931, dus exact 75 jaar geleden. Mijn Concertgebouwtraditie is nog maar 44 jaar, maar ik hoop mijn tante te evenaren.

Van dit soort briefjes word ik stil en dat heeft alles te maken met de vanzelfsprekendheid waarmee de tijd wordt overbrugd. Vijfenzeventig jaar geleden: dat is slechts vijf jaar nadat het Concertgebouworkest de eerste grammofoonplaat maakte (voor Columbia)! Mengelberg dirigeerde het orkest, Eduard van Beinum werd benoemd tot tweede dirigent en Cornelis Dopfer nam afscheid met een programma dat geheel gewijd was aan zijn eigen composities. 1931. De winters waren streng, de bakker bracht in Oud Zuid het brood 's avonds nog rond met zijn fietskar en de meisjes gingen naar school met vlechten in het

haar. Het waren gouden jaren voor voetbalclub Ajax die triomf op triomf beleefde, maar magere jaren voor de gemiddelde Nederlander die geconfronteerd werd met de gevolgen van economische recessie, massa-werkeloosheid en de opkomst van het nationaal socialisme. Toch toont de foto uit die tijd een bomvol Olympisch Stadion. Het is 1934. De grasmat ligt er zonnig en strak bij, maar er is geen voetballer te zien. Waar het doel stond, staat nu een bok en op die bok staat Willem Mengelberg te zwaaien. Er is een gigantisch publiek afgekomen op de combinatie van Concertgebouw- en Residentieorkest: maar liefst dertigduizend mensen bevolken de tribunes. Heren dragen gleuf- en dames bolhoedjes. Het is een opmerkelijke foto omdat blijkt dat het Concertgebouworkest toen al, midden in die moeilijke crisisjaren, een massaal publiek op de been wist te krijgen. Het is een veelzeggende foto omdat, net zoals vandaag de dag, blijkt dat musici noch publiek vastgebakken zaten aan het pluche. Het orkest deed kennelijk ook toen al moeite om een band op te bouwen met het publiek en investeerde in activiteiten waarmee een nieuw publiek zou kunnen worden bereikt. In die geest werd daags na het monsterconcert in het stadion de Nederlandse Vereniging Concertgebouwwrienden opgericht: een vriendenkring die tot op de dag van vandaag activiteiten onderneemt om de band tussen Concertgebouw, Concertgebouworkest en publiek te verstevigen. Nog eenmaal de foto. We weten niet wie daar op de tribunes in het Olympisch Stadion zaten. Misschien een moeder met haar dochter. Een dochter die 75 later op haar 89ste de laatste gang naar het Concertgebouw zal maken. Het is niet geboekstaafd en marktonderzoeken werden in die tijd nog niet gehouden. Naar de sociaal-geografische kenmerken van het publiek uit die tijd kun je slechts gissen. Maar het merendeel was ongetwijfeld afkomstig uit Amsterdam en omgeving

en behoorde niet tot het allerarmste en cultureel minst ontwikkelde deel der natie. Qua leeftijd zal de hoofdmoot van het publiek – net zoals nu – hebben bestaan uit ouderen, vanaf middelbare leeftijd. Wat dat betreft lijkt er qua publieksamenstelling niet zo heel veel veranderd, maar dat is schijn. De grote veranderingen zitten in de details. De gefortuneerde jonge tweeverdieners zonder kinderen (double income, no kids) die nu in het plüche plaats hebben genomen zag je vroeger niet of nauwelijks. Hetzelfde geldt voor de vele bemiddelde en vitale vutters, pre-pensioeners en pensionado's die tegenwoordig genieten van kunst en cultuur na een leven hard werken. Dat is natuurlijk allemaal mogelijk dankzij de nationale economische situatie die onvergelijkbaar is met die van de jaren dertig. Vergeleken met toen is Nederland rijk en vergrijzend. Dat zie je terug in de publieksparticipatie. Een profielanalyse die het Koninklijk Concertgebouworkest zes jaar geleden liet maken van de abonnementbezoekers bevestigt dat de gemiddelde abonneementhouder 50 jaar of ouder is.

'Veelal is men woonachtig in een tweepersoonshuishouden en is de kostwinner hoog opgeleid en relatief vaak met pensioen of vut. De werkenden zijn vaker zelfstandige of bekleden een hoge functie. Er is sprake van een zeer hoog welstandniveau. Het inkomen ligt 2,5 maal modaal en hoger. De huur/ verkoopwaarde van de woning is hoog. Men heeft een duurdere auto, waarbij het type personenauto ook vaak zeer luxe is. Bovendien is het hoge welstandniveau af te leiden uit een zeer hoog bestedingsbedrag. De abonneementhouders van het KCO zijn meer dan gemiddeld geïnteresseerd in onderwerpen als kunst, klassieke muziek, antiek, beleggen en cultuur. Zij houden van bezoeken aan musea en doen

Job Noordhof

graag aan bridge en hockey. Er wordt veel gelezen, vooral boeken over kunst en cultuur, geschiedenis en literaire romans. Men is geabonneerd op NRC handelsblad en het Financieel Dagblad, op opiniebladen en maandbladen als Elegance en Seasons.

Wie de karakteristieken differentieert naar de diverse series ontdekt dat elke serie zijn eigen publiek trekt. Het publiek van de A-serie onderscheidt zich in veel opzichten van de abonneementhouders in de B-serie.

De B-serie is van oudsher de serie met het grote klassieke repertoire: de symfonische monumenten ofwel de Bruckners en de Beethovens. De A-serie is avontuurlijker qua programmering. Nieuwe en recente composities gaan er harmonisch samen met meesterwerken uit de twintigste eeuw. Je vindt er bijvoorbeeld Ravels *La Valse* naast Berio's *Folk Songs*. Uit de profielanalyse: *De bezoekers van de A-serie en de extra concerten zijn over het algemeen jonger dan de abonneementshouders. Het*

opleidings- en welstandniveau ligt lager. Zij interesseren zich evenveel voor kunst en cultuur, maar hun interesse gaat meer uit naar verzekeringen en populaire muziek. Ook hebben zij meer dan abonneementhouders belangstelling voor kamperen en/of bezoek aan casino, attractiepark of disco. Qua mediagedrag verschillen de bezoekers van de A-serie. Zij lezen vaker minder serieuze bladen en kranten en kijken vaker op televisie naar amusementsprogramma's.

Voeg daarbij de jongeren die sinds tweeduizend bij het Concertgebouworkest een eigen vereniging hebben (Entrée) en je beseft dat het publiek van het Koninklijk Concertgebouworkest niet alleen maar grijs, oud en

bemiddeld is. Entrée telt momenteel 3700 leden. Job Noordhof (26), bestuurslid van Entrée: 'Tien jaar geleden was Entrée een van de eerste jongerenverenigingen die door een orkest in Nederland werd opgericht. Dat is een mijlpaal, want het is ook voor het eerst in de geschiedenis van de klassieke muziek dat jongeren serieus werden genomen als (potentiële) doelgroep voor orkesten. Dat kwam voort uit de geringe participatie van jongeren gecombineerd met een vermeende teruglopende belangstelling voor klassieke muziek in het algemeen. In eerste instantie hielpen wij vooral bij het opstarten van series met kinderconcerten, maar al snel verschoof het aandachtsgebied van kinderen naar jongeren. Wat ik verwacht voor de toekomst? Dat we meer zullen gaan doen aan het bereiken van specifieke doelgroepen: zoals jonge allochtonen. Er is ook een bewustwordingsproces op gang gekomen. Tien jaar geleden maakten we een kinderconcert, dat aan het reguliere programma werd toegevoegd en daarmee was de kous af. Nu worden we echt betrokken bij de programmering en wordt er bijvoorbeeld een hele week gereserveerd voor allerlei (ook educatieve) projecten met Entrée.'

Steef van Winkel

Een opmerkelijke poging om allochtonen te bereiken werd in 2005 ondernomen. Toen organiseerde Entrée in het Concertgebouw een avond onder de naam Souk (Marokkaans voor Marktplein) met Nederlandse en aansprekende Marokkaanse artiesten. Noordhof: 'We zijn zelf de straat op gegaan om allochtonen te werven. We hebben hen aangesproken in het Vondelpark en op de Albert Cuyp en persoonlijk gevraagd om naar het Concertgebouw te komen. En ze kwamen! Het zou prachtig

zijn als we een soortgelijk project in de toekomst zouden kunnen doen met het Koninklijk Concertgebouworkest. Natuurlijk levert dat niet onmiddellijk een zaal vol allochtone fans op, maar het is een begin. Want allochtoon of niet: de belangrijkste drempel tot publieksparticipatie van jongeren is het gebrek aan informatie en ervaring. Als je nooit in de zaal bent geweest zul je er uit jezelf ook nooit komen.' Daarom neemt Noordhof collega-bestuurslid en voorzitter Steef van Winkel zo vaak mogelijk vrienden en collega-studenten mee naar het Concertgebouw

en naar concerten van het KCO. Van Winkel: 'Voor vijf euro per kaartje (zo weinig kost een toegangsbewijs voor Entréeleden,) kun je nog eens iemand uitnodigen. En dat doe ik echt niet alleen voor het goede doel. Ik vind het gewoon leuk om mijn passie met andere leeftijdsgenoten te delen. Mijn ervaringen zijn positief. Als ik vrienden, kennissen en collega-studenten die nog nooit bij een klassiek concert zijn geweest meeneem, reageert eigenlijk iedereen enthousiast. Ze vinden het prachtig': dat gedoe

met zo'n orkest, al die instrumenten, de klank, de dirigent op de bok. Op die momenten denk ik wel eens: de kloof tussen orkest en 'ongeleterd publiek' is misschien wel veel minder groot dan over het algemeen wordt aangenomen.'

Van Winkel weet zeker dat jongeren geïnteresseerd zijn, als je ze maar op de juiste manier benadert. Wij jongeren zijn ook geen Fremdkörper binnen het publiek. Zo voel ik het tenminste niet. Ik ben gewoon – net als die andere oudere mensen – een liefhebber van klassieke muziek en ik ben ook hartstikke trots op dat orkest. Het is toch een beetje ons orkest dat tot de wereldtop behoort: zo voelt dat. Daar heeft leeftijd niets

mee te maken.' Van Winkel kreeg de liefde voor muziek van huis uit mee. Zijn vader is bevlogen amateurzanger. Zijn moeder luistert. Het regelmatig bezoeken van concerten was echter iets dat hij niet zozeer met zijn ouders, maar met een goede vriend deed. Aangezien hij in Eindhoven opgroeide ging hij veel naar de Frits Philipszaal. Maar zo af en toe reisde hij toch even van Eindhoven naar Amsterdam, want tenslotte kan niets tippen aan een bezoekje aan het Concertgebouw en het Concertgebouworkest.

Het publiek van een internationaal gezelschap als het Koninklijk Concertgebouworkest beperkt zich natuurlijk niet tot Nederland. Het zit in China, Japan, Frankrijk, noem maar op. Overal kun je trouwe aanhang vinden. Een treffend voorbeeld. Dit seizoen trof ik op de gangen van het Mozarteum in Salzburg adjunct-directeur Sjoerd van de Berg met in zijn kielzog een gezelschap in traditionele kledij gehulde Japanners. Deze groep trouwe Aziatische fans en begunstigers had er een wereldreis voor over om een avond bij het orkest te zijn. Ook zij beschouwen het Amsterdamse orkest als 'hun' orkest. Ook zij voelen zich met hart en ziel verbonden.

En al denken sommige Amerikanen dat Amsterdam in Zweden ligt, in de Verenigde Staten bestaat een echte vriendenvereniging: de American Friends of the Royal Concertgebouw Orchestra. Manager is Andrea Axelrod. Axelrod: 'Natuurlijk hebben we onder onze aanhang veel Nederlandse expats. Voor hen is het Concertgebouworkest meer dan een naam. Ze hebben er vaak sentimentele herinneringen aan. Ik ken iemand die de oorlog overleefde en de Birma-spoorlijn. Hij ver-

telde me ooit met tranen in de ogen dat hij het orkest nog kent uit het interbellum toen zijn vader hem meenam naar het Concertgebouw. Voor deze mensen is het orkest meer dan een symbool van hun geboorteland. Het is een connectie met een voorbije jeugd.'

De Amerikaanse vriendenvereniging werd enkele jaren geleden opgericht om de aanwezigheid van het Koninklijk Concertgebouworkest in Amerika te stimuleren. Axelrod: 'Als een groot gezelschap als het

Andrea Axelrod

Koninklijk Concertgebouworkest in Amerika een concert wil geven heeft het private financiers nodig. Die zijn echter lastig te vinden als je slechts eenmaal per jaar in het land bent. Daarom laten we nu regelmatig ensembles uit het orkest overkomen: zoals koperblazers en strijkers. Die kunnen op plekken spelen waar je normaal als groot orkest niet komt: in de kleinere steden en op scholen en instituten. Zo kweek je goodwill, naamsbekendheid en bereik je nieuwe publieksgroepen. En wat ook prettig is:

het voldoet aan de behoefte van veel Amerikanen om musici in levende lijve ontmoeten. Amerikanen willen handen schudden en handtekeningen verzamelen. Zeker als ze zo'n concert gesponsord hebben. Om in die behoefte te voorzien en tegelijkertijd geld te genereren geven we met de kleinere ensembles regelmatig diners waarop het aanwezige publiek de musici kan ontmoeten. Laatst zaten er 143 personen aan tafel. Dat is veel, want een ticket kost al snel zo'n vierhonderd dollar.'

Hoe kent het Amerikaanse publiek het Koninklijk Concertgebouworkest eigenlijk? Met wat voor beeld gaat men in New York en Los Angeles naar de concertzaal. Axelrod: 'Natuurlijk heb je de categorie concertgangers

die nog spreekt van 'The Orchestra of the Concertgeboe', maar de meeste mensen weten heel goed hoe ze de naam moeten uitspreken en wat voor toporkest het is. In Amerika heeft het orkest veel naam opgebouwd met platen, cd's en liveopnamen die door de belangrijke radiostations vaak zijn uitgezonden. Met name de liveopnamen met Leonard Bernstein zijn hier zeer bekend.' Zit er een ander publiek in Carnegie Hall, dan in het Concertgebouw? Axelrod denkt van wel. Het publiek in Amsterdam en New York meet, volgens haar, met verschillende maten. 'In Nederland is de attitude van het publiek altijd zeer open en bereidwillig. Men is altijd 'ready to love it'. In Amerika is het publiek gereserveerder. Men wacht af of het gebodene wel aan de verwachtingen voldoet. Men kijkt, zoals jullie dat zeggen, de kat uit de boom. Een staande ovatie is in New York dan ook iets speciaals.' Mariss Jansons kreeg er een toen hij in Carnegie Hall het KCO dirigeerde in Ein Heldenleben. Na het concert stapte Axelrod op hem af en zei: 'Mister Jansons. Gefeliciteerd. Realiseert u zich wel hoe bijzonder het is dat u hier een staande ovatie kreeg. Dit is Amsterdam niet. Dit is New York.'

Juist een dirigent als Mariss Jansons is zich bewust van de intieme relatie tussen musici en publiek. Een van de eerste zaken die hij veranderde betrof de podiumpresentatie van het orkest. De wat nonchalante wijze waarop het orkest tot nog toe het applaus in ontvangst had genomen was hem een doorn in het oog. Hij wil een juiste buiging met de neus naar het publiek toe. Dat is voor Jansons geen loos protocol, maar een kwestie van respect en betrokkenheid van de musici naar het publiek toe. Hij ziet het als een bekroning van de wederzijdse relatie,

een dankzegging van het orkest aan een publiek dat vaak een paar uur lang geconcentreerd heeft zitten luisteren.

De vraag is hoe een musicus de aanwezigheid van het publiek ervaart? 'Het is nogal tweeslachtig', zegt hoornist Jaap van der Vliet. 'Als musicus probeer je het publiek enerzijds te vergeten, zodat je je volledig kunt concentreren op je partij. Anderzijds maakt juist de voelbare aanwezigheid van al die mensen dat je nog beter speelt. Ik zeg altijd: in een zaal met publiek moet het meteen goed zijn, want daar krijg je geen tweede kans zoals in een opnamestudio.' Ook Van der Vliet signaleert internationaal grote verschillen. 'Het Britse concertpubliek is het meest gedisciplineerde dat ik ken. Zelfs tijdens de populaire promconcerten in de Royal Albert Hall luistert men muisstil en geconcentreerd. Je hoort geen kuchje. Waar dat aan ligt. Ik weet het niet. Cultuur? Opvoeding?'

Ernst van Bemmelen

Muziek beluisteren is een individuele aangelegenheid. Iedereen heeft immers zijn eigen voorkeuren. Elke concertbezoeker luistert met zijn eigen oren, voelt zijn eigen emoties en draagt zijn eigen (muzikale) herinneringen met zich mee. Toch is er ook iets anders aan de hand. Iets dat het individuele overstijgt. Muziek verbreedert. Dat weet iedereen die weleens in een concertzaal komt. Er is, net zoals in een orkest, zelfs sprake van echte groepsdynamiek. Samen geniet je van de schoonheid van een ragfijn pianissimo. Samen onderga je de overweldigende kracht van een Bruckner-symfonie. Soms is het alsof je (samen) in een achtbaan zit en van hoogtepunt naar hoogtepunt raast. En na de slotnoot houdt je (samen) zo lang mogelijk de adem in om vervolgens (samen)

los te gaan in een enthousiast applaus. Dergelijke momenten van verbondenheid met 'vreemden'. Dergelijke momenten van 'samen alleen zijn' en gezamenlijke contemplatie zijn zeldzaam in onze geïndividualiseerde samenleving. Het lijkt op wat we vroeger in de kerk vonden. Noem het louterend, noem het verfrissend. Noem het spiritueel: een concertbezoek is een unieke belevenis. Eenmaal betoverd door een Mahler van Haitink of een Sjostakovitsj van Jansons bestaat er niets anders meer. De dagelijkse zorgen en beslommingen zijn voor zolang als het duurt vergeten. Wie ooit een Mahler van Haitink of een Sjostakovitsj van Jansons live heeft meegemaakt weet dat je je na afloop 'herboren' kunt voelen. 'Dat cerebrale aspect van het concertbezoek is voor mij heel wezenlijk', zegt Ernst van Bemmelen, vader van twee kinderen en sinds een jaar abonnee van de Z-serie. 'Ik vind het heerlijk om even alleen te zijn met mijn eigen gedachten. In onze moderne samenleving en in mijn vak (de advocatuur) ben je de gehele dag met Jan en alleman aan het

communiceren. Een paar uur niet te hoeven praten: daar fris je helemaal van op.' Van Bemmelen woonde enkele jaren op Sint Maarten. Sinds een jaar is hij weer terug in Nederland. Een van de eerste dingen die hij deed bij terugkomst was de abonnementenbrochure van het Koninklijk Concertgebouworkest bekijken. Van Bemmelen: 'Je weet pas wat je mist als je het niet meer hebt. Op Sint Maarten kwam geen orkest langs, zeker geen gezelschap van wereldniveau. Ik realiseerde me hoe gewend, of beter verwend, we zijn met zo'n toporkest binnen handbereik. Het eerste concert van het KCO na mijn terugkomst was een overweldigende ervaring. Het was alsof ik thuiskwam.' Ook Ernst van Bemmelen kreeg het concertbezoek van huis uit mee. Zijn ouders

Cees de Vries

hadden geen abonnement, maar gingen wel regelmatig naar het Concertgebouw. Zijn vader, zenuwarts te Amsterdam, heeft de dochter van Eugen Jochum ooit nog verzorgd, maar dat was ver voor zijn tijd. Van Bemmelen: 'Ik ben pas regelmatig naar het KCO gegaan toen ik in 1987 in Amsterdam ging studeren. Binnenkort is dat dus twintig jaar geleden. Ik heb nooit een abonnement gehad. Ging vaak met vrienden mee. Nu wilde ik een abonnement omdat concertbezoek er anders, wegens drukke werkzaamheden, toch niet van komt. Met een abonne-

ment kun je beter plannen. Dan zet je het concert in je agenda en organiseer je het weekend erom heen. Als het in mijn agenda staat kan ik mij er al dagen van tevoren op verheugen.'

Wat zijn de criteria waarmee Van Bemmelen een abonnement heeft genomen? In volgorde van importantie: het orkest, de dirigent, het repertoire en het moment van de week. Van Bemmelen: 'Ik kijk altijd of er een concert met

de chef-dirigent tussen zit. Dat vind ik gewoon leuk om mee te maken. Verder ben ik een enorme Mahler-liefhebber dus daar zoek ik ook altijd naar. Dit jaar hebben we een abonnement op de Z-serie genomen en dat bevalt ons goed. Ik heb twee zoons van 7 en 9 en die maak ik graag deelgenoot van mijn passie. De zondagmiddagconcerten in de Z-serie lenen zich daar uitstekend voor. Het is ook qua repertoire een mooie mengeling van nieuw en oud. Ik hou wel van een beetje avontuur. Ik kan genieten van muziek die ik goed ken, maar het is ook leuk om nieuwe werken te ontdekken. De Z-serie trekt een ander publiek dan op donderdag- of woensdagavond. Het is veel gevarieerder. Er zijn mensen van middelbare leeftijd met kinderen, maar ook ouderen die voorheen de

avondconcerten bezochten. Op de Z-serie zie je hoeden en de petten, maatpak en spijkerbroek. En dat bevalt me. In de Z-serie zie je dat de liefde voor klassieke muziek dwars door de loonstrookjes heen gaat.'

'Ik zeg wel eens; 'als er nu een bom op het Concertgebouw valt, dan zijn we in een klap half leidinggevend Nederland kwijt', zegt Kees de Vries over de donderdagavond-concerten. De Vries is trouw abonnee van de B-serie. Zijn grootouders begonnen ermee in de jaren twintig,

toen volgde zijn moeder en nu is hij aan de beurt. De Vries: 'Alleen bij financiële tegenvallers werd het abonnement stop gezet, maar zo gauw het mogelijk was namen we er weer een. Een abonnement hoorde er gewoon bij.

64 Er was trouwens een grote groep mensen voor wie dat zo was. Het aardige is dat al die mensen met elkaar oud zijn geworden. We hebben elkaar bij wijze van spreken ouder zien worden in het pluche. Dat schept een band en die band typeert het sociale gebeuren in de B-serie. Het is toch een beetje ons kent ons en dat is hartstikke leuk.'

Dat het orkest het vaste stoelensysteem sinds kort heeft afgeschaft vindt De Vries een uitstekende zaak. Decennialang konden abonneementhouders aanspraak maken op hun vaste stoel. In sommige gevallen zaten er zelfs verschillende generaties op dezelfde stoel. Velen zagen het als een verworven recht. De Vries: 'Ik heb dat nooit zien zitten. Het is niet fair als een paar abonneementhouders jaar in, jaar uit de beste plaatsen bezet houden. Alleen op grond van traditie. Dat is niet meer van deze tijd. Ik ben ook behoorlijk door de zaal gezworven. Eerst zat ik achter tegen de muur, toen achter tegen de muur achter een

pilaar, toen weggedrukt op het podium. Pas sinds kort heb ik een goede plaats op Balkon Noord. Dat het orkest tegenwoordig ook prijsdifferentiatie en een rangensysteem kent vindt De Vries ook een goede zaak, want 'waarom zou ik als ik op een slechte plek zit evenveel voor mijn kaartje moeten betalen, als degene die wel een goede stoel heeft? Dat is niet eerlijk.'

Kees de Vries was acht jaar oud toen hij met zijn vader (moeder bleef dan thuis) voor het eerst een concert van het Concertgebouworkest bezocht. Nu is hij 57, geslaagd in het leven en werkzaam als coach/consultant voor managers in bedrijven. Vanwege zijn vele relaties werd hij enige jaren geleden ook gevraagd als donateur en werver van het Gouden Gilde. De Vries: 'Dat is een club die met donaties uit de particuliere sector het orkest poogt te ondersteunen. We financieren bijvoorbeeld een masterclass voor een orkestlid of geven een bijdrage voor een nieuw instrument.

Meijuffrouw A. Zeiler

Ik doe dat louter vanuit mijn persoonlijke betrokkenheid. Waar ter wereld vind je deze kwaliteit van musici bijeen? Om dat te behouden wil ik me inzetten. (Schertsend) 'Dus als ik op de donderdagavond een oude, welgestelde bekende van het gilde voor de zoveelste maal op een goede stoel zie zitten aarzel ik niet om hem in de pauze even te vragen of het niet weer eens tijd wordt voor een kleine donatie.'

De Vries heeft nooit een abonnement op een andere serie gehad en hij wil ook geen andere. Hij is tevreden met de B-serie. Voor hem is het 'de serie met het gouden randje.' Wat waren de criteria om juist voor deze serie te kiezen? Het antwoord is even simpel als typerend. De Vries:

‘Puur traditie. Ik heb dat abonnement genomen uit familietraditie. Wat niet wegneemt dat ik het heerlijk vind om in de concertzaal de orkestwerken van Bruckner en Mahler te horen. Dat is nou typisch repertoire dat ik thuis op cd nooit beluister. Die grote symfonische werken moet je namelijk live in de zaal horen. Daar komen ze beter tot hun recht.’ De Vries heeft geen kinderen aan wie hij de passie kan overdragen. Wel neemt hij regelmatig zijn neefje en nichtje mee. De Vries: ‘Ik begin nu te merken dat ze het leuk gaan vinden terwijl ze aanvankelijk bedenkingen hadden. Ze vonden klassieke muziek iets voor oude mensen. Zo zie je maar. Met klassieke muziek is het net als met spruitjes: je moet het leren eten.’

Als deze tekst een partituur was zouden we nu vermoedelijk de woorden *Da Capo al Fine* kunnen lezen, ofwel herhalen vanaf het begin tot het teken. *Waarde directeuren ... Het briefje is gedateerd op 2 april 2006.* Mejuffrouw A. Zeiler herinnert zich het briefje van haar kleindochter niet. Wel herinnert ze zich een briefje aan Bernard Haitink waarin ze hem dankt voor al die mooie jaren. De meeste matineekaartjes heeft ze aan vrienden en bekenden gegeven omdat de reis naar Amsterdam haar te zwaar werd, maar dat ene concert met Bernard Haitink wilde ze niet missen. Het werd haar laatste officiële abonnementsconcert. Haitink als hekkensluiter in een muzikaal leven dat zeventig jaar geleden begon met een concert van Clemens Kraus. Ze was een meisje van acht en Kraus dirigeerde het *Konzertstück* van Weber. Mejuffrouw Zeiler: ‘Ik kreeg vrij van school om tweemaal per jaar met mijn tante de Ceaciliaconcerten te bezoeken. Ceacilia was een soort vriendenvereniging van het Concertgebouworkest. Later ben ik als abonneethouder de woensdagavondconcerten gaan bezoeken. Dat heb ik jarenlang met plezier gedaan. Op

zeker moment ben ik overgestapt naar de zondagmatinee. Ik moest ten slotte helemaal uit Bergen komen.’ Eerst bezocht ze de matineeconcerten met de auto en toen dat, door de ouderdom, niet meer mogelijk was nam ze de trein. Zo is het gegaan tot het niet meer ging.

Terugkijkend concludeert ze dat het publiek is veranderd. Mejuffrouw Zeiler: ‘Vroeger ging je op je paasbest naar het Concertgebouw, tegenwoordig komen de mensen gewoon in hun alledaagse kloffie. Ik heb soms ook het gevoel dat het voor ons op de een of andere manier bijzonderder was. Ik bedoel: het ging in mijn tijd niet op de pof. We spaarden voor zo’n abonnement. We lieten er, zeker in de crisisjaren, andere dingen voor staan. Je moest er dus wel iets voor over hebben. Tegenwoordig gaat het allemaal zo gemakkelijk: mensen gaan een paar keer jaar met vakantie, rijden in een of twee dure auto’s en hebben ook nog een abonnement en niemand denkt er bij na dat dat eigenlijk heel bijzonder is.’

Haar vader was musicus: onder meer kapelmeester van het regiment infanterie te Amersfoort. Zelf speelde ze wat piano en viool. Lange tijd zwaaide ze de scepter over een familie-hotel (Hotel Nassau-Bergen) in Bergen. Verschillende malen trof ze daar ook Bernard Haitink die in Bergen een vakantiehuisje heeft. Soms ziet ze hem nog wel eens wandelen door de duinen en dan moet ze onwillekeurig denken aan die jonge knaap die in aan het begin van de jaren zestig naast Eugen Jochum zo’n furore maakte. Ze was erbij en herinnert zich nog hoe ze in die tijd aan haar tante in Amerika vertelde dat die jonge knaap de leider van het Concertgebouworkest was geworden. Nooit zal ze de woorden van haar tante vergeten. Tante zei: ‘Zo’n broekie voor dat orkest? Dat kan nooit wat worden.’ Nu behoort hij tot de wereldtop.

De energie van een meesterwerk.

Niets geeft zoveel energie als die bijzondere compositie, dat volmaakte akkoord, die ongeëvenaarde uitvoering. Bij het Koninklijk Concertgebouworkest komt het allemaal samen. En om welk meesterwerk het ook gaat, een mooie symfonie, een gepassioneerd vioolconcert, sfeervolle liederen of intieme kamermuziek, het Koninklijk Concertgebouworkest zorgt niet zelden voor een meesterlijke uitvoering. Nuon is trots sponsor te zijn van dit wereldberoemde orkest en wenst alle leden ervan veel succes. En energie natuurlijk.

Altijd **NUON**

ING

Sponsor van het Koninklijk Concertgebouworkest

Emily Beynon, solofluitiste van het KCO, poseert graag met haar lievelingsfluit.

"Ik heb er twee. Alhoewel ik vaker op die andere speel heeft deze toch een speciale dimensie voor mij.

De fluit is omstreeks 1903 besteld bij Louis Lot in Parijs, vermoedelijk door de eerste fluitist van de Wiener Philharmoniker.

In de loop van de tijd verdwijnt de fluit maar wordt dan in de zestiger jaren weer gevonden door mijn leraar William Bennett in een rommelwinkeltje ergens in Brazilië.

Hij laat de fluit helemaal herstellen, speelt er een tijd op en verkoopt hem vervolgens aan een Amerikaanse leerlinge. Gelukkig besluit zij

hem weer terug te verkopen

aan William Bennett zodra ze stopt met spelen. Zo is

hij in mijn bezit gekomen.

Ik hou zo van deze fluit om zijn warme en kleurrijke klank,

maar omdat hij nogal bedrijfsonzeker is heb ik ook nog een moderne fluit

van de Japanse maker Altus

die zich laat inspireren door fluiten zoals die van Louis Lot."

Puur genieten

Ook puur genieten na het concert...

"De essentie van muziek staat niet in de noten".

Mahler

Aan de eenvoud waarmee Mahler het wezen van muziek heeft geformuleerd nemen veel musici een voorbeeld. Ook Philips streeft naar eenvoud en maakt geavanceerde technologie toegankelijk. Zo bent u in de gelegenheid om ervan te genieten. Het is eigenlijk vanzelfsprekend.

Op weg naar eenvoud, www.philips.com/simplicity.

PHILIPS

sense and simplicity

Sjostakovitsj' sleutelwerk Lady Macbeth van Mtsensk, Juni / juli

bijlagen

Stichtingsbestuur

De heer Ir. M.C. van Veen, *voorzitter*
 De heer G.J.A. van der Lugt /
 Drs. R.W.P. Reibestein
 Drs. T. de Swaan
 Mevrouw drs. H. d' Ancona
 De heer mr. J.M. Boll
 Mevrouw K. Goedhart
 Prof. dr. R. de Groot
 Mevrouw drs. A.C. van Hoytema-
 van der Beugel
 De heer J.A. Kouwenhoven
 De heer R.F. Krämer
 De heer P.J.H.M. Luijten

Directieleden

Mr. Jan Willem Loot,
algemeen directeur
 Dr. Joel Ethan Fried,
adjunct-directeur artistieke zaken
 Sjoerd G.A.M. van den Berg,
adjunct-directeur public relations
 Gerard Jongerius,
adjunct-directeur fondsenwerving

Orkest

Mariss Jansons, *chef-dirigent*
 Bernard Haitink, *eredirigent*
 Riccardo Chailly, *conductor emeritus*
 Nikolaus Harnoncourt,
honorair gastdirigent

Eerste viool

Vesko Eschkenazy, *concertmeester*
 Alexander Kerr, *concertmeester*
 Johan Kracht
 Tjeerd Top
 Marijn Mijnders
 Ursula Schoch
 Marleen Asberg
 Keiko Iwata-Takahashi
 Robert Waterman
 Janke Tamminga
 Tomoko Kurita
 Henriëtte Luytjes
 Borika van den Booren
 András Lehota
 Tony Rous
 Christian van Eggelen
 Maaïke Aarts
 Nienke van Rijn
 Junko Naito
 Tweede viool
 Henk Rubingh
 Caroline Strumphler
 Susanne Jaspers
 Josef Malkin
 Angela Davis
 Anna de Vey Mestdagh
 Paul Peter Spiering
 Arndt Auhagen

Kirsti Goedhart

Annebeth Webb
 Petra van de Vlasakker
 Herre Halbertsma
 Marc de Groot
 Frans Hengeveld
 Cleora Waterman-Keeler
 Monica Grosman
 Mirte de Kok
 Altviool
 Ken Hakii
 Michael Gieler
 Gert Jan Leuverink
 Peter Sokole
 Roland Krämer
 Guus Jeukendrup
 Jeroen Quint
 Pieter Roosenschoon
 Jeroen Woudstra
 Eva Smit
 Eric van der Wel
 Ferdinand Hügel
 Edith van Moergastel
 Yoko Kanamaru
 Cello
 Godfried Hoogeveen
 Gregor Horsch
 Johan van Iersel
 Wim Straesser

Fred Pot

Chris van Balen
 Fred Edelen
 Hans Vader
 Edith Neuman
 Yke Viersen
 Saskia van Bergen-Boon
 Arthur Oomens
 Daniël Esser
 Sophie Adam
 Contrabas
 Thomas Braendstrup
 Jan Wolfs
 Mariëtta Feltkamp
 Ruud Bastiaanse
 Folkert Rosing
 Guibert Vrijens
 Rob Dirksen
 Carol Harte
 Frits Schutter
 Fluit
 Emily Beynon
 Kersten Mc Call
 Herman van Kogelenberg
 Piccolo
 Vincent Cortvrint
 Hobo
 Alexei Ogrintchouk
 Jan Spronk

Nicoline Alt
Jan Kouwenhoven
Althobo
Ruth Visser
Klarinet
Jacques Meertens
Hein Wiedijk
Esklarinet
Arno Piters
Basklarinet
Geert van Keulen
Fagot
[Ronald Karten
Gustavo Núñez
Jos de Lange
Helma van den Brink
Contrafagot
Guus Dral
Hoorn
[Jacob Slagter
Jasper de Waal
Fons Verspaandonk
Jaap van der Vliet
Peter Steinmann
Sharon St. Onge
Paulien Weierink-Goossen
Trompet
[Frits Damrow
Peter Masseurs
Hans Alting

Bert Langenkamp
Theo Wolters
Trombone
[Ivan Meylemans
Jörgen van Rijen
Nico Schippers
Bart Claessens
Bastrombone
Raymond Munnecom
Tuba
Perry Hoogendijk
Pauken
[Marinus Komst
Nick Woud
Slagwerk
Herman Rieken
Gustavo Gimeno Martinez
Jan Pustjens
Harp
Petra van der Heide
Gerda Ockers

[= beiden zijn aanvoerders

Stafleden

Algemene Zaken
Mr. Jan Willem Loot,
algemeen directeur
Karin van Wouw
Jacques van der Hulst

Artistieke Zaken
Dr. Joel Ethan Fried,
adjunct-directeur
Drs. Mark van Dongen
Marieke Kimman
Drs. Marloes Biermans
Planning / Productie
Drs. Hans Ferwerda
Judith de Boer
Orkestinspectie
Theo Berkhout
Harriët van Uden
Carlo de Wild
Muziekbibliotheek
Douwe Zuidema
Marianne Butijn
Podiumstaf
Johan van Maaren
Jan Ummels
Frans van der Starre
Public Relations
Sjoerd G.A.M. van den Berg,
adjunct-directeur
Marian van den Beuken
Hélène Blokker
Charat Graafland
Marketing-/Sales-/
Sponsorcoördinatie
Drs. David Bazen
Drs. Marieke Mulder

Sander Plas
Personeel en Organisatie
Erma G. de Boer
Ir. Cleo Smits
Financiële administratie
Hans Ekker
Carolina Eschweiler-Kreeft
Mieke van der Genugten
Jacques Koekoek
Frank Ekker
Tourneezaken
Else Broekman
Marieke Dennissen
Donateurs/Fondsenwerving
Gerard Jongerius, *adjunct-directeur*
Tanneke Alpherts
Hanna Philips-de Man
Vrienden- Entréesecretariaat
Herman Paardekooper
Trix Endhoven-Brouwer
Annette de Nijs-Leijns
Anneke Traudes-Dijkman
Eefje Rabelink
Redactiesecretariaat Preludium
Drs. Janneke Boeser
Drs. Karin van Ingen Schenau

internationale activiteiten

bijlage 2

Het Koninklijk Concertgebouworkest verzorgde in het seizoen 2005/2006 de volgende concerten in het buitenland.

datum	land	plaats	zaal	dirigent
24 augustus	Oostenrijk	Salzburg	Grosses Festspielhaus, Salzburger Festspiele	Mariss Jansons
27 augustus	Duitsland	Wiesbaden	Kurhaus, Burghofspiele	Mariss Jansons
28 - 30 augustus	Zwitserland	Luzern	Kultur- und Kongresszentrum, Lucerne Festival	Mariss Jansons
1 - 2 september	Engeland	Londen	Royal Albert Hall, BBC Proms	Mariss Jansons
3 september	Engeland	Birmingham	Symphony Hall	Mariss Jansons
4 september	Ierland	Dublin	National Concert Hall	Mariss Jansons
11 september	Duitsland	Berlijn	Philharmonie	Mariss Jansons
29 oktober	Duitsland	Keulen	Philharmonie	Nikolaus Harnoncourt
26 januari	Duitsland	Keulen	Philharmonie	Nikolaus Harnoncourt
28 - 29 januari	Engeland	Londen	Barbican Centre	Mariss Jansons
30 januari	België	Brussel	Palais des Beaux Arts	Mariss Jansons
3 - 5 februari	Spanje	Santa Cruz	Auditorio Tenerife	Mariss Jansons
4 februari	Spanje	Santa Cruz	Auditorio Tenerife	Mariss Jansons
6 februari	Spanje	Las Palmas	Auditorium Alfredo Kraus	Mariss Jansons
12 februari	U.S.A.	Chicago	Orchestra Hall	Mariss Jansons
13 februari	U.S.A.	Washington	Kennedy Center	Mariss Jansons
14 - 15 februari	U.S.A.	New York	Carnegie Hall	Mariss Jansons
25 maart	België	Brussel	Palais des Beaux-Arts	Peter Eötvös
23 mei	Letland	Riga	Latvian National Opera	Mariss Jansons
17 juni	Oostenrijk	Wenen	Musikverein	Mariss Jansons

financiële ondersteuning

bijlage 3

De realisatie van de plannen in het seizoen 2005-2006 werd mede mogelijk gemaakt dankzij:

- de subsidiënten: Gemeente Amsterdam en het Ministerie van OCV
- de sponsors: ING / Sara Lee/DE / Philips / Nuon
- de leden van het Gouden Gilde
- de leden van de Vereniging Vrienden van het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest.

Het Koninklijk Concertgebouworkest betuigt hiervoor zijn grote dank. Ook in het seizoen 2005-2006 werkte het KCO exclusief samen met

A In 2005-2006 werden 133 concerten/voorstellingen gegeven.

Het merendeel van deze activiteiten (91) vond plaats in Amsterdam:

62 abonnementsconcerten

18 concerten buiten abonnement, incl. 2 uitkopen voor Concertgebouw NV

6 extra concerten

1 Kerstmatinee

2 Passie-uitvoeringen

1 Promconcert

3 educatieve concerten in samenwerking met Entrée

3 ING-Zomerconcerten

9 operavoorstellingen

3 besloten concerten (sponsorconcerten)

10 openbare repetities

26 concerten in het buitenland

5 concerten in Nederland buiten Amsterdam

B Op het label RCO Live verschenen de volgende cd's:

RCO 05004 Stravinsky *Petroesjka*, Rachmaninov *Symfonische dansen*

RCO 05005 Sibelius *Tweede symfonie*

RCO 06001 Mahler *Zesde symfonie*, Henze *Sebastian im Traum*

RCO 06002 Sjostakovitsj *Zevende symfonie*

C De volgende werken werden in wereldpremière gebracht:

Henze *Sebastian im Traum* 2 uitvoeringen

Kox *Umbrae Futurae* 2 uitvoeringen

Wagemans *Gravity Music* 2 uitvoeringen

Firsova *The Garden of Dreams* 2 uitvoeringen

Al deze werken werden geschreven in opdracht van het KCO.

Het werk van Henze ontstond in co-opdracht met diverse buitenlandse orkesten en werd wat het KCO-aandeel betreft gefinancierd door de Eduard van Beinum Stichting.

C Daarnaast vonden er vier Nederlandse premières plaats:

Ruzicka *...Inseln, Randlos...* 2 uitvoeringen

Sheng *Colors of Crimson* 2 uitvoeringen

Hindemith *Klaviermusik mit Orchester* 2 uitvoeringen

Eötvös *CAP-KO (dedicated to Béla Bartók)* 2 uitvoeringen

Het werk van Eötvös is een gezamenlijke opdracht van het KCO en enkele buitenlandse concertorganisaties.

Twintig werken van de bijna 100 van dit seizoen werden niet eerder door het KCO gespeeld.

D De volgende Nederlandse werken werden uitgevoerd:

Berg / Verbey *Sonate, opus 1* 2 uitvoeringen

Zuidam *Trance Figuration* 2 uitvoeringen

Andriessen *TAO* 2 uitvoeringen

Verhulst *Ouverture 'Gijsbrecht van Aemstel'* 3 uitvoeringen

Kox *Umbrae Futurae* 2 uitvoeringen

Wagemans *Gravity Music* 2 uitvoeringen

E De samenwerking tussen het Koninklijk Concertgebouworkest en de AVRO heeft tot de volgende uitzendingen geleid:

25 concerten werden via de AVRO-radio al dan niet rechtstreeks uitgezonden.

De Kerstmatinee werd door de AVRO-televisie uitgezonden.

Het Promconcert werd samen met de Avro als webcast aangeboden.

	2003 - 2004	2004 - 2005	2005 - 2006
totaal aantal concerten / operavoorstellingen	127	126	133
waarvan gratis concerten	10	10	11
totaal aantal bezoekers betaalde concerten	212.704	226.780	225.345
gemiddeld aantal bezoekers per concert	1.818	1798	1847
totaal aantal bezoekers gratis concerten	17.500	22.200	20.750

aantal verkochte kaarten en zaalbezetting in %

abonnementsconcerten	2003 - 2004		2004 - 2005		2005 - 2006	
	concerten	kaarten / bezetting %	concerten	kaarten / bezetting %	concerten	kaarten / bezetting %
Serie A	8	11.641 / 74%	8	11.168 / 71%	8	13.348 / 85%
Serie Ado	6	7.092 / 60%	5	5760 / 59%	7	10.841 / 79%
Series A + Ado	14	18.733 / 68%	13	19.928 / 66%	15	24.162 / 82%
Series Bwo + Bdo	24	46.333 / 98%	24	45.137 / 96%	24	45.001 / 96%
Serie D	7	13.229 / 97%	7	13.015 / 98%	8	13.796 / 88%
Serie E	7	13.591 / 100%	7	13.447 / 96%	7	13.408 / 98%
Serie Z	8	15.544 / 100%	8	15.038 / 96%	8	15.167 / 97%
gemiddeld per concert		1.791 / 92%		1.757 / 90%*		1.799 / 92%
totaal concerten	60	107.340	59	103.679	62	111.534

* = sinds seizoen 2004-2005 worden plaatsen met minder zicht niet meer in abonnement aangeboden.

aantal verkochte kaarten en zaalbezetting bij overige concerten

	2003 - 2004	2004 - 2005	2005 - 2006
aantal extra concerten Amsterdam	13	14	14*
aantal bezoekers	22.491	23.194	20.708
gemiddeld per concert	1.730	1.657	1.480
bezettingspercentage	88%	84%	75%
aantal operavoorstellingen Amsterdam	9	7	9
aantal bezoekers	13.500	10.920	13.500
aantal besloten concerten Amsterdam	3	3	3
aantal bezoekers	5.948	5.962	6.023
aantal concerten elders Nederland	6	4**	5
aantal bezoekers	8.885	6.325	8.750
aantal concerten Buitenland	28	26	26
aantal bezoekers	54.450	55.500	60.330

* inclusief twee oorcolleges en twee filmbegeleidingen met beperkte zaalcapaciteit

** inclusief Westergasfabriek Amsterdam

leden van het Gouden Gilde per mei 2006

bijlage 6

Koninklijke Ahold N.V.	De heer en mevrouw J.J.Th. Brugman	De heer mr. P. van de Geijn	De heer en mevrouw Idenburg-de Savornin Lohman
De heer en mevrouw Alderse Baes-Terbrack	De heer en mevrouw de Bruin-Heijn	Mevrouw P.M. Gerritsma-Hogeweg	De heer en mevrouw P.J. van der Jagt-de Haan
Alfa Delta Compendium	De heer en mevrouw Burgers-Kroon	De heer mr. M.J.E.G. de Gier	Mevrouw J.M.H. Ja min
De heer P.G. Alferink en de heer J.P.F. Sjoukes	De heer en mevrouw Buurke-Kruseman	Theodoor Gillissen Bankiers N.V.	De heer drs. J.H.C. Jansen en
Amsterdam Hilton	De heer en mevrouw Buwalda	Marjet Glasz	mevrouw J.A.S. Jansen-Coppens
De heer drs. E. Asscher	M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting	Mevrouw P.M. Glazener	De heer en mevrouw Jensema-de Jongh
De heer mr. C.B. Baard	De heer drs. A.J.M.M. van Cleef	De heer en mevrouw de Goederen-van Litsenburg	De heer M.C.C. de Jong
Ted en Christine Baljings	Barones Coliot d' Escury-Ledeboer	Mevrouw A.M. Goosen-Dopheide	De heer en mevrouw de Jongh-de Bols
De heer en mevrouw J.M. Balm	De heer en mevrouw J.H. Coops	Onno Greiner	Menno Jonker & Frits Spangenberg
Mevrouw M.G.W. Balster	Mevrouw R. Coronel-Relss	De heer A.S.M. Groen	Kay en Michiel Josephus Jitta
De heer mr. F.A.W. Bannier	Drs. Maria Couperus	De heer en mevrouw Groenteman-Blederman	Mevrouw I.S. Kaars Sypesteyn-Vossenaar
Mevrouw J.B.L. Bannier en de heer mr. A.A. Meurel	De heer M.L.G. van Dael	Annelles en Klaus Groot	De heer en mevrouw Kalff-Koopmans
Nathalie en Edwin van de Beek-Aalbers	Jos en Dolf van Dantzig	Mr. Paul de Gruyter Stichting	De heer en mevrouw Kalff-Götzen
De heer en mevrouw van de Beek-Bomgaars	De heer en mevrouw Delprat-Tromp	De heer en mevrouw Guépin-Cath	De heer en mevrouw Kamp-Heidring
De heer H.F. Op de Beek	Mevrouw G.J.M. Derksen	Mevrouw M. ten Haaf-Wetzlar	De heer ir H.J. van de Kamp
Jonkheer en mevrouw Beelaerts van Biokland-Krajenhoff	De heer en mevrouw van Deth-Ruys	Hans van Haaps	Stichting Douglas Kane Fonds
De heer en mevrouw van Beest-Blaauw	De heer mr. C.J.E. Dijk	De heer B. Haitink	Jonkheer mr. J.D. en mevrouw van Karnebeek-van Roijen
De heer en mevrouw Bekouw-Ellis	Mevrouw J. Dijkgraaf	De heer en mevrouw Han-Crebolder	Mevrouw mr. Y.E. Kastein
Belport Familienstiftung	De heer J.L. Docter	De heer en mevrouw Hardenberg-s' Jacob	KBC Securities Nederland N.V.
Baron en barones Bentinck van Schoonheten-Elink Schuurman	Mevrouw E.C.H.M. ten Doesschate-Wertwijn	De heer A.Ph.J. de Haseth Möller	De heer en mevrouw Keijzer-Veenstra
Mevrouw A. Arnoldina van Berge	De heer en mevrouw J. Doets-Kluit	De heer mr. R.R. Hazewinkel	De heer en mevrouw Keis-van Ailer
Treeske Blase	De heer en mevrouw Doets-Blok	De heer en mevrouw de Heer-van Walen	Kempens & Co N.V.
Mevrouw A. de Bock-Asscher	Loes en Egbert Dommerling-van Rongen	Rob en Frances Hendriks-van der Weijden	De heer en mevrouw Kenter-Borgman
Stichting Boerboom den Daas	De heer en mevrouw Doodeheefver-Philips	De heer drs. W.C. Hermans	Kerckhoff Adviseurs
Mevrouw M.A.M. Boer-ten Hagen	Mevrouw M.G.J. Douqué-Hooghiemstra	Mevrouw E. Hertzdahl	De heer en mevrouw Ket-van Steenbergem
Pleter J. Bogaers	De heer en mevrouw van Duinen-Noordenbos	Mevrouw drs. C.M.L. Hijmans van den Bergh	Kettlitz en Deenik Nieuwegein
De heer en mevrouw Boi-Castendijk	De heer en mevrouw den Dulk-Kijlstra	Lodewijk & Diana Hijmans van den Bergh-Loudon	Stichting K.F. Hein Fonds
De heer en mevrouw Boil-Kruseman	De heer en mevrouw P.J. van Dun	De heer G.E.W. van Hille	Mevrouw C.H. Kingma-Gorter
De heer en mevrouw Booster-Brinkhorst	Sonja Dwinger-van der Sluis	Stichting Hilwis	De heer mr. Ph.C. Kleyn van Willigen
Mevrouw H.N.L. Boreel-van Riemsdijk	ir Hans van Egmond	De heer mr. P.A.E.M. Hoctin Boes	De heer en mevrouw Knol-Ljungberg
Mevrouw J.K. ter Borg	Mevrouw M. Esser-Bigot	De heer en mevrouw Hoefelman-van der Linde	De heer en mevrouw Koemans-van Nieuwerkerk
De heer drs. F. Bos	Mevrouw J.V. Esser-Zaman	Mevrouw K. Hoff	De heer en mevrouw J.E. Koenders
De heer en mevrouw ten Bosch-Blase	Mevrouw mr. D.C.C. van Everdingen en de heer A.E.D.M. van Thiel	De heer en mevrouw Hofland-Bos	De heer en mevrouw Kohnstamm-Bodenhausen
De heer H. Boukes Fieurbaay	Mevrouw M.F. Fentener van Vlissingen	De heer en mevrouw d' Hollosy-van Rappard	De heer mr. E.F.M. Kok
De heer en mevrouw Brentjens-Berkelmans	De heer en mevrouw Franssen-van den Berg	Mevrouw E.J.M. Horbach	De heer R.G.W. Kooijman
De heer en mevrouw van den Broecke-Roos	De heer en mevrouw Franssen	Kees en Lili ter Horst	De heer A.P.J. Koomen en
De heer en mevrouw Broekers-Knol	De heer en mevrouw Frese-Schreinemacher	De heer dr. S. van Houten	mevrouw C.M.L. Koomen-de Wit
The honorable Charles N. Brower	De heer en mevrouw Frese-Schreinemacher	De heer en mevrouw Huijbregtsen-Wilton	R.C. en D.R. Koomen de Groot
	Mevrouw H.T.G. van der Gablentz-Blanche Koelensmid	De heer en mevrouw Huizer-Wisse	De heer mr. E.D.J. van de Kooij
	De heer mr. M.B. Geerls-Vehmeyer	Tora en Bonno Hylkema	De heer en mevrouw J.C. Koster

De heer en mevrouw Koster-Herz
Mevrouw drs. R.O. Krantz-Hintzen
Miep Schalekamp-Kruseman
Joost Ch.L. Kuiper
Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam
Professor dr. W.A.M van der Kwast
Thieu en Trees Lam
Jonkheer en mevrouw Laman Trip-van Asperen de Boer
Anton en Marianne van der Lande
De heer D.T. Le Fort
De heer en mevrouw van Lede-Quarles van Ufford
I.m. Oscar van Leer
De heer en mevrouw Lenterman-van Diemen
Sunny Léons
De heer en mevrouw M.A. Lewis
De heer en mevrouw Lindenberg-Sluis
Mevrouw I.E.E. van Lippe-Biesterfeld
De heer en mevrouw van Lith-Dumont
De heer en mevrouw van Litsenburg-van Royen
De heer mr. J.W. Looft
De heer en mevrouw Lugt-Rethans
Stichting Mahler VIII
De heer en mevrouw J. Manhelm
De heeren mevrouw de Mare
De heer en mevrouw Markus-Schwarzbaum
De heer en mevrouw van Marie-Crommelin
Stichting Elise Mathilde Fonds
De heer en mevrouw G.A. May
De heer mr. R.H. Meppeilink
De heer en mevrouw ter Meulen-de Ruijter
De heer en mevrouw Mispelblom Beijer-Graafland
Jonkheer en mevrouw Mock-de Bruyn
De heer en mevrouw Molenschot-Philips
Montaigne bv
Mevrouw E.R. Mosler-Reiss
De heer en mevrouw Muller-Bergsma
De heer en mevrouw Muller-van de Leuv
De heer en mevrouw Muller-Voors
Stichting Mundo Crastino Mellori
De heer en mevrouw Munnig Schmidt-Neubauer
Mevrouw L.M. Nanning
Mr. Th.A. van Nierop

De heer A.F. Nijkerk
Lauren en Richard Nijkerk
Eveline Nikkels
Mazars Paardekooper Hoffman
Hotel Okura
De heer en mevrouw van Oordt-Jones
De heer M.G.G. Oostvogel
De heer en mevrouw Ort-Thal Larsen
Mevrouw M.W. de Peijper-Pieksma
Babs Persoons
De heer en mevrouw Péters-Asberg
Pfleger BV,
De heer mr. J.C. Posch
Mevrouw mr. A.M. Prins-Jansen
De heer en mevrouw Prior-Russel
Mevrouw G. Rahusen-Ankersmit
Peter Rauwerda
M.L. Reesink en Q.A.M. Olsthoorn
De heer en mevrouw Reibestein-van der Brug
Mevrouw Th. Reinink-Jordaan
De heer W. Rekvelt
De heer en mevrouw Ribourdouille-Bakker
Truus und Gerrit van Riemsdijk Stiftung
Mevrouw P. Röell-Heering
Mevrouw M.J.J. Röell-Kessler
De heer en mevrouw de Roever-van Stalborch
De heer en mevrouw Rogaar-Bu rlage
De heer en mevrouw Rogaar-Schreuder
De heer en mevrouw W. de Rooij
De heer en mevrouw Roos-Bruinse
Mevrouw dr. G. Röpcke
De heer en mevrouw Rote-de Raad
De heer H.M. Roukema
De heer ir O.H.A. van Royen
Mevrouw R. Ruding-Hekking
De heer mr. Ch.W. ie Rütte
De heer J.B. Samsom
Oe heer en mevrouw Samsom-Schalekamp
Mevrouw J.C. van de Sande Bakhuyzen-de Marez Oyens
De heer en mevrouw Sanders-ten Holte
Mr. E.J. van Schaardenburg-Louwe Kooijmans
De heer en mevrouw van Schaik-Colijn

Mevrouw mr. J. Schallj
Mevrouw A.C. Schendstok-Stradmeijer
De heer W.E. Scherpenhuijsen Rom
Mevrouw C.N. Schipper-Maarse
De heer en mevrouw Schipper-Hofman
De heer en mevrouw van Schipstal-Vroom
De heer F. Schomper
De heer en mevrouw Schreuders-Bais
Mevrouw M.E.W. Schraagen-van der Lee
Mevrouw dr. E.J. Schreve-Brinkman
Mevrouw M.J.W. Schutte RA
De heer mr. S.F. Schütz
De heer drs. P.F. Segaar
De heer en mevrouw Sellmeijer-van Piggelen
De heer en mevrouw van Setten-de Bruin
Mevrouw S.E. Sibinga Mulder-Veenhuizen
Mevrouw C.J. Siegmann
De heer en mevrouw Sigmond-Verhelst
De heer A.J. Simons
Baron en Barones Sirtema van Grovestins-
Hasseley Kirchner
De heer R.C. Slagboom
Mevrouw Y. Sloos-Alandt
De heer en mevrouw Snoeck-Duymaer van Twist
De heer en mevrouw Soetekouw-Koelewijn
De heer en mevrouw Somerwil-Ayrton
Hans Speth en Yasuko Speth-Okumura
De heer en mevrouw Staartjes-Mosler
Victor en Oscar Staartjes
Mevrouw T.E.J. Steensma-Macrande
De heer en mevrouw dr. P. Stevens
Stichting De Stichtse Werf
De heer en mevrouw Stomps-Schokking
De heer en mevrouw Storm-Boender
Mevrouw H. Strauss-Ricardo
Struik Food Group
De heer en mevrouw Stuürman-de Groot
Mevrouw drs. M. van Suchtelen-van Hattum
De heer P. de Swaan
Mienke Swartouw-Schaberg
De heer en mevrouw Sweerts-Schroeders
I.m. de heer mr. B.B. Tablugh Suermondt

Jhr mr. J.P.E. Teding van Berkhout
De heer en mevrouw Terwogt-van Asbeck
De heer en mevrouw Thate-Verloop
Stichting Thurkowfonds
De heer en mevrouw W.J.M. Thywissen
De heer en mevrouw Turk-Warling
Bert en Maria Twaalfhoven
De heer en mevrouw van Veen-Viëtor
Mevrouw drs. A.M.E. Verhaaf
De heer en mevrouw Verloop-Gülcher
De heer en mevrouw Vermaas-Oliver
Mevrouw J.M. de Vilder-van der Lande
Fréan Visscher
De heer en mevrouw Vlek-Peek
De heer en mevrouw Volkers-Bonkes
De heer mr. T.H. van Voorst Vader
De heer en mevrouw de Vreeze-Oostvogel
Vereniging Vrienden van het Concertgebouw
en het Koninklijk Concertgeboworkest
Professor dr. Joh. de Vries
Kees de Vries
Mevrouw T. Vrieze-de Haan
Hans Vroom
Stichting VSB Fonds
Mevrouw J.H.J. Vuursteen-Pronk
De heer en mevrouw Wajer-Koot
De heer en mevrouw Weck-van den Assem
Cees en Elise Wessels
Maud en Willem Wiarda-Hansen
De heer en mevrouw Wijnan-d-de Jong
De heer en mevrouw de Witt Wijnen-
Jansen Schoonhoven
Mevrouw L.A.C.M. Witteman-van Meerwijk
Jonkheer en mevrouw van der Wyck-Wolf
Martine J. Zoethout en René Vetkamp
De heer en mevrouw Zuidam-van Middelkoop
Jaap van Zweden

En een groot aantal leden van het Gouden Gilde
dat anoniem wenst te blijven.

MEESLEPENDE LIVE-OPNAMEN VAN HET KONINKLIJK CONCERTGEBOUWORKEST NU VERKRIJGBAAR OP RCO LIVE

te koop in de platenwinkel, aan het Vriendentrefpunt in het Concertgebouw of via de webshop op

WWW.CONCERTGEBOUWORKEST.NL

Koninklijk Concertgebouworkest
Jacob Obrechtstraat 51
1071 KJ Amsterdam
telefoon 020 305 10 10
telefax 020 305 10 01
info@concertgebouworkest.nl
www.concertgebouworkest.nl

Colofon

Samenstelling en coördinatie

Sjoerd van den Berg en Marian van den Beuken

Grafisch ontwerp

Atelier René Knip en Olga Scholten

Lithografie en druk

Calff & Meischke Amsterdam

Fotografie

Ronald Knapp,

Simon van Boxtel,

A. T. Schaefer,

Marco Borggreve,

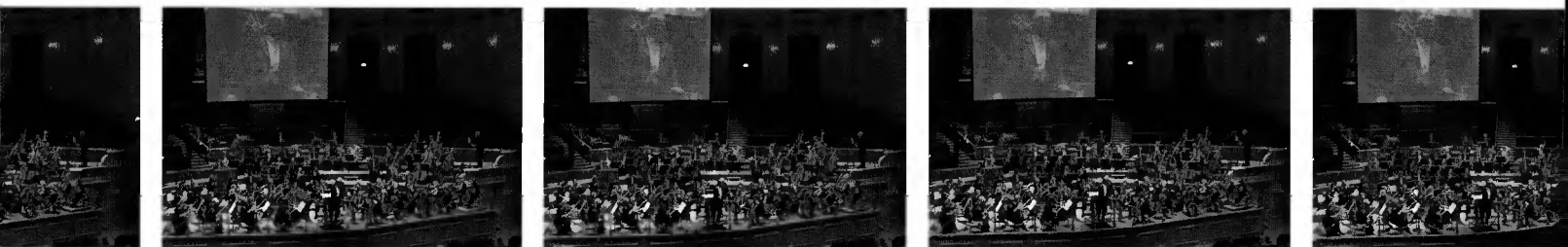
Edison Stichting,

ANP-foto,

W. van der Randen,

Eric Veenhuizen

Amsterdam, augustus 2006

 CONCERTGEBOUWORKEST SEIZOENSVERSLAG 05/06

